

„Nagyon hosszú szervezőmunka és komoly egyeztetések előzték meg azt, hogy ma elmondhatjuk: a katolikus egyház is magáénak érzi ezt a gondolatot, és a Biblia éve megünneplésére buzdítja híveit 2008-ban. Ez azonban nem

jelenti azt, hogy a Biblia évét kizárólag egyházi eseménynek tekintjük.”

...a Biblia évében az egyházak végre azt mutathatják fel, hogy ez alkalommal nem azért fogunk össze, hogy kér-

jünk valamit a társadalomtól – megbecsülést, társadalmi rangot, állami normatívát –, hanem azért, hogy abból adjunk, ami a lényegünk, és ami évszázadokon át megőrzött bennünket emberi gyarlóságaink és hibáink ellenére.”

„A Biblia éve elsősorban nem az egyház népszerűségének a visszaszerzéséről, hanem a Bibliáról fog szólni.”

▶ A Biblia éve 2008 – 8. oldal

Ordináció Kiskőrösön és Répcelakon ▶ 3. oldal
Keresztyén Csángó Ház ▶ 4. oldal
Máriapócsi találkozás Szokolay Sándorral ▶ 5. oldal
Paksi anizsz ▶ 6-7. oldal
Az Éghajlatváltozás az ökumenében című írás visszhangja ▶ 8. oldal

Népszavazás

Végre nyugvópontra jutott az elmúlt hónapok egyik neuralgikus belpolitikai témája: az Országos Választási Bizottság (OVV) – eleget téve az Alkotmánybíróság állásfoglalásának – hitelesítette a legnagyobb ellenzéki párt három népszavazásra javasolt, korábban vitatott kérdését. (A hat kérdésből hármat az OVB már hitelesített.)

Jelen kérdések a vizitdíjra, a kórházi ápolási díjra és a felsőoktatási részhozjárásra – egyszerűen kifejezve a tandíjra – vonatkoznak. Függetlenül van még egy magánszemélyek által benyújtott kérdés sorsa, amely a biztosítási rendszert, az üzleti biztosítók szerepvállalását, az úgynevezett több-biztosítós modell alapellátásban való engedélyezését érintené.

A nehezen megszületett döntés alapvetően a jogállamiság működését, győzelmet jelenti. Ismeretes, hogy az elmúlt ősszel, miután Gyurcsány Ferenc pozíciója kétségessé vált, a hatalmon lévő baloldali koalíció parlamenti többsége végül megerősítette őt a miniszterelnöki székben. Ekkor határozta el az ellenzék, hogy minden alkotmányos eszközt igénybe vesz annak bizonyítására, hogy a kormány elveszítette a választók bizalmát, mert nem a választások előtt meghirdetett programja szerint működik.

Kétségtelen, hogy parlamenti demokráciákban a népképviselői elv alapján a honatyák hozzák meg a politikai döntéseket. Ezért választották meg őket. De többnyire fönttartatik a népszavazás intézménye is, felismerve, hogy lehetnek olyan kérdések, amelyek olyannyira meghatározóan érintik az embereket, hogy helyes róluk közvetlenül is megkérdezni őket. Általában Svájc a példa a népszavazási gyakorlatra, ahol akár részletkérdésekben is kiírnak népszavazást.

Nálunk most az okozta a feszültséget, hogy részben már elfogadott törvényekre irányulnak a kérdések. Magam örülnék, ha a hetedik kérdést is népszavazásra bocsátanák, befolyásolva a parlamenti folyamatot, ebben ugyanis még a jogalkotás előtt állunk. Helyes volna (nem utolsósorban olcsóbb is lenne), ha valamennyi kérdésről egyszerre nyilváníthatnánk véleményt.

A népszavazás kiírásai azonban néhány hónap, esetleg fél-háromnegyed év is eltelhet. Ez legfeljebb annyiban előnyös, hogy van idő a kérdések szakmai tartalmának alaposabb megismerésére. Persze nem vehető rossz néven, ha a

két nagy politikai oldal szimpatizánsai politikai hovatartozásuk alapján foglalnak majd állást, mintegy próbaválasztásként alkalmazva a népszavazás intézményét. De mindenképpen korrekt, ha a választópolgárok értik a kérdések mögötti alternatívák indokait.

Csak a példa kedvéért említék egy-egy általam jól ismert egészségügyi, illetve felsőoktatási kérdést.

A vizitdíj abból a megfontolásból származik – számos országban bevezették –, hogy a szolidaritási elv megtartásával az egészségügy növekvő kiadásaihoz szerezni ösztönözni a szolgáltatást ténylegesen igénybe vevők is járuljanak hozzá. A másik álláspont szerint ezt a megoldást ne alkalmazzuk; ha szükséges, akkor a költségvetés egészítse ki a járulékaikból fedezett egészségügyi kiadásokat.

Személyes véleményem, hogy korai és nem elég átgondolt volt a vizitdíj bevezetése, abból a szempontból viszont kedvező, hogy segít mindenkinek a döntésben. Jeleül, hogy melyik szempontot tartja fontosabbnak: a szolgáltatást igénybe vevők hozzájárulását vagy a járulékalap esetleges állami támogatását.

A tandíj kérdése sem egyszerű. A jelen helyzet ugyanis nagyon igazságtalan. Az államilag finanszírozott képzési keretbe bekerülők tandíjmentesek, az önköltségek viszont akár milliós tandíjat is fizetnek egy szemeszterben. A részhozjárású igazságosabbá teheti a rendszert, de itt is jogos lehet az ettől eltérő vélemény.

Talán a legfontosabb, hogy legyen érvényes a népszavazás. A választópolgárok érezzék át a felelősségüket, és nyilvánítsanak véleményt.

Az egyház, az egyházi közösségek, az egyházi gyülekezetek most – alapvetően közéleti, közszolgálati témákról lévén szó – véleményem szerint bátrabban „politizálhatnak”, mint egy országgyűlési választási időszakban. Azaz nemcsak arra buzdíthatják a híveket, hogy éljenek állampolgári jogukkal, de az egyes kérdések megvitatását programjukba is iktathatják. Példát mutatva politikai kultúrából, szakmai alapon foglalkozva a különböző álláspontok tartalmával, segítve mindenkit véleménye kialakításában.

Nem feledve, hogy a nagy dolgokban egység, a közömbös dolgokban szabadság, mindenkiféle pedig – szeretet.

■ FRENKL RÓBERT

Sárszentlőrinc ünnepe

Kétszázötven éve halt meg a falualapító Szeniczei Bárány György

▶ A Tolna megyei Sárszentlőrinc különleges hely Magyarországon és egyházunkban. A falu evangélikus gyülekezete egyidős a településsel: kétszáznyolcvanöt éve alapította meg Sárszentlőrincet és a helyi evangélikus közösséget Szeniczei Bárány György lutheránus lelkész, pietista bibliafordító és tanító. A Sárszentlőrinci Evangélikus Egyházközségben az ő halálának kétszázötvenedik évfordulója alkalmából tartottak kétnapos megemlékezést és jubileumi ünnepségsorozatot június 30-án és július 1-jén. A vasárnap 10 órakor kezdődő ünnepi istentisztelet igehirdetői szolgálatára a sárszentlőrinci gyülekezet Gáncs Pétert, a Déli Egyházkerület püspökét hívta meg.

Az ünnepi megemlékezést szombaton 14 órakor nyitotta meg Demény Károly polgármester, a Sárszentlőrinci Evangélikus Egyházközség gondnoka.

A szervezők rendkívül változatos és gazdag programot állítottak össze az érdeklődők számára. Az ünnepségsorozat lantmuzsikával kísért irodalmi összeállítással kezdődött a templomban. Ezután került sor a Szeniczei Bárány György szolgálatához kapcsolódó környékbeli gyülekezetek találkozójára, amelyen Pröhle Gergely, egyházunk országos felügyelője tartott előadást A múltunk kötelez címmel.

A délután folyamán a résztvevők gyermektáncban látogathattak el, valamint a Rege együttes koncertjét hallgathatták meg a kultúrházban. A Lázár Ervin Könyvtár bemutatóját és kiállítását Liebhauser János könyvtárigazgató nyitotta meg. Beszédet mondott Kristóf Attila újságíró és Hajdú János, a Paksi Többcélú Társulás elnöke. A kiállításon irodalmi összeállítással és egy színpadi jelenettel adóztak Lázár Ervin emlékének.

Az esti program keretében a közösségi házban kávéházat rendeztek be, ezzel párhuzamosan pedig a kultúrház udvarán nyílt lehetőség táborni melletti szalonnasütésre, a Rege zenekar kíséretével tánctanulásra, valamint népdalbemutatóra; aki kedvet kapott az énekléshez, népdaltanulásba foghatott.

A kötött programok mellett végig

nyitva álltak a közönség előtt a különféle kiállítások (egyháztörténeti, népművészeti, fotó- és kádárkiállítás, helyi alkotók műveinek tárlata, könyvbemutató). Az érdeklődők emellett folyamatosan kóstolhatták a helyi süteménykülönlegességeket, illetve kézműves kirakodó vásáron és sétakocsikázáson is részt vehettek, vagy sörsátorban hűsölhettek a nagy melegben.

A vasárnapi program az egyháztörténeti kiállítás megnyitójával kezdődött, amelyen dr. Kertész Botond egyháztörténész, az Evangélikus Országos Múzeum tudományos munkatársa foglalta össze az egyházközség történetét.

Az ünnepi istentiszteleten Gáncs Péter püspök hirdette Isten ígését Ézs 55,10-11a és Mt 13,23 alapján, Karl Jánosné Csepregi Erzsébet helyi lelkésznek és Szabó Vilmos Bélának, a Tolna-Baranyai Egyházmegye esperesének a liturgiai szolgálattal. A püspök kiemelte, hogy az előttünk járt magvetők emlékét csak akkor érdemes őrizni, ha a jelenben nem az emlékek, hanem Isten ma is élő, ható, tápláló igéje határozza meg a gyülekezet életét. A sárszentlőrinciek úgy tudnak

meg a templomi közönség. Az ünneplő gyülekezet a templomból a temetőbe vonult át, ahol az egyházközség és az önkormányzat megkoszorúta Szeniczei Bárány György síremlékét.

Az ebéd végzetével – amely négy helyszínen zajlott, és ötféle étel közül választhatnak a résztvevők – került sor a „tanítók fájának” az avatására. Az avatás előtt Dimyés József daltulajdonos adott megzenésített versekből összeállított koncertet. Renkecz József nyugalmazott iskolaigazgató ünnepi beszéde után a tanítók fájának megalkotója, Nagy Zoltán fazekasmester, a Sárszentlőrinci Evangélikus Egyházközség felügyelője beszélt kerámiaiból készült alkotásáról, amelyet az elmúlt századokban a községben szolgáló tanítók munkásságának emlékműveként állítottak fel a templom udvarán. A Gáncs Péter püspök által végzett szentelési szolgálat után az emlékmű megkoszorúzása következett.

Délután sem volt hiány párhuzamos programokban. A Petőfi-ház udvarán, a Hőskertben népi kézműves-foglalkozást tartottak a gyerekeknek, míg az iskolaudvaron a Felvidékről érkezett Badin

Szeniczei Bárány György síremlékének megkoszorúzása – Szabó Vilmos Béla esperes, Gáncs Péter püspök, Csepregi Erzsébet lelkész, Demény Károly polgármester, az egyházközség gondnoka és Nagy Zoltán fazekasmester, a gyülekezet felügyelője

ünnepleni és a múltat emlékezni, hogy közben a legnagyobb „megújuló energiaforrás”, Isten igéje áll a középpontban, amely ma is táplál, erősít, megtart.

Az istentisztelet után dr. Csepregi Zoltán, az Evangélikus Hittudományi Egyetem rektora tartott előadást Szeniczei Bárány György életéről. Ezután Trajler Gábor orgonaművész orgonajátékát és Halmi Tünde énekművészt hallgatta

Ádám rozsnói presbiter ízes nyelven előadott palóc meséit hallgathatták meg kicsik és nagyok egyaránt. A néptáncbemutatók is folytatódtak, a kultúrházban pedig a Cirkusz az erdőben című színelőadást mutatta be az Esztrád Színház társulata. A sárszentlőrinci ünnepségsorozat Mészáros Zsuzsa dzsesszkoncertjével ért véget.

■ PETRI GÁBOR

Élő kövek temploma

▶ A Pestszentlőrinci Evangélikus Egyházközségben 2007 adventjének harmadik vasárnapjáig több ünnepi eseményen is emlékeztek a gyülekezeti élet kezdeteire. Ezek sorában az első a július 1-jei ünnepi istentisztelet volt, a hetvenöt esztendővel ezelőtti alapkövetétel évfordulóján. Az alkalom elején Győri Gábor esperes meghirdette az élő kövek mozgalomát, vagyis a gyülekezeti élet még elevebbé tételét célzó törekvést. Szabóné Mátrai Marianna, a Déli Egyházkerület püspökhelyettese pedig az esemény kezdetén e szavakkal áldotta meg a szentírási idézet (1Pt 2,4-5) alapján készült mészkő feliratot a templom bejáratánál: „Legyen áldott ez a templom, viselje mostantól az »élő kövek temploma« nevet.”

Nevükhöz híven a templom lépcsőire álltak fel a helyi gyülekezeti énekkar, a Lőrinci Grádcsook tagjai. Miután dr. Korányi András és Győri Gábor lelkészek köszöntötték a megjelenteket, és Szabóné Mátrai Marianna áldást mondott, a

gyülekezet tagjai bevonultak a templomba.

Az istentiszteleten a Déli Egyházkerület püspökhelyettese 1Pt 2,1-6 alapján hirdette Isten igéjét.

▶ Folytatás a 3. oldalon

É L Ő V Í Z

Mikor is van nyár?

Állítólag van egy dán vicc, emígyen: „Nem tudod, mikor volt a tavalyi nyár? – Úgy emlékszem, hogy egy csütörtöki napra esett!” – A vicc már régen túlhaladott. Hovatovább nem tudjuk, hogy mikor is havazik Szicíliában, mikor tör ki a kánikula a Lappföldön, tájfűn pusztíthat Kamcsatkában, vagy éppen jég veri el a dél-francia szőlőskerteket. Időjárásunk már egyáltalán nincs tekintettel a naptárunkra. Gyerekkoromban Alföldünkön csontfagyasztó volt a tél, szeszélyes, de melege sejtető a tavasz, nagyon forró a július–augusztus, és gyümölcsérelő, de gyakran elázott az ősz. Hol van ez már? S közben még azt is meg kellett tanulnunk, hogy egyik napról a másikra tíz-tizenöt Celsius-foknyi hőmérséklet-különbség zúdulhat bármikor ránk, gyötörve vérkeringésünket, lebénítva a szívünket...

Panaszkodunk: nincs ránk tekintettel az időjárás. Miért is lenne? Talán mi tekintettel vagyunk rá? Robbantásaink, kipufogógázaink, ősi erdők barbár letarolása, vizeink elpazarlása és szennyezése, állataink kiirtása – mindmegannyi természetellenes tettünk, amelynek fizetése valahol mégiscsak „be kell, hogy gyűrűzzék”!

A Biblia földjén, Palesztinában tulajdonképpen nem is volt négy, hanem csak két évszaka az évnak. Eredetét a zsidók Isten Nőével kötött szövetségében látták. Így mondhatja a zsoltáros is, hogy Isten alkotott nyarat és telet (lásd Zsolt 74,17). Az özönvíz elvonulása után ígérte meg Isten, hogy „amíg csak föld lesz, nem szűnik meg a vetés és az aratás, a hideg és a meleg, a nyár és a tél, a nappal és az éjszaka” (1Móz 8,22). – Nem csoda hát, ha Bibliánkban szó sincs költöket inspiráló tavaszról, s az annyiszor megénekelte aranyos, szőlőrelelő őszről. Október közepétől április közepéig tartott a főleg februárban bizony igen kemény tél. Erről szól Jézus reményteljes szava is, hogy tanítványainak az utolsó idők nagy zűrzavarában se szombaton, se téldőben ne kelljen menekülniük (Mt 24,20). Egyrészt mert ez a kiadós esők és viharok időszaka, de a vetés ideje is.

Mégis inkább a nyár előnyeirel szólnak a bibliai iratok. Hiszen a nyár az aratás, a jövő évi kenyér betakarításának az ideje. Az Újtestamentum görög nyelve egyetlen szótöböl származtatja a nyarat, az aratást (kaszálást) és a meleget jelentő szót, ezzel is jelezve, hogy szorosban együvé tartoznak. A nyár közeledtét a fügefá is jelzi: „...amikor már zsendül az ága, és levelet hajt, tudjátok, hogy közel van a nyár” – mondta egyszer Jézus a tanítványainak (Mt 24,32).

A Példabeszédek könyve a nyárnak mint tanulási és szorgalmas gyűjtési időszaknak a gyakorlati oldalát nézi. „Nem erős a hangyák népe, mégis beszerzik nyáron az eledeleiket.” (30,25) Ezért: „Aki nyáron gyűjt, az eszes fiú, de aki aratáskor alszik, az szegénylenni való.” (10,5) Vagyis jól teszi, aki a nyári bőség idején a tél hiányaira gondolva cselekszik. S még jobban, aki nem csak türelemmel „várja a föld drága gyümölcsét” (Jak 5,7), hanem meg is köszöni azt Istennek mint az ő ajándékát. Nehogy a próféta keserű mondatát kelljen ismételnie: „Elmúlt az aratás, véget ért a nyár, és mi nem szabadultunk meg!” (Jer 8,20)

■ GÉMES ISTVÁN

SEMPER REFORMANDA

„Krisztus sem küldetett másra, mint az ige hirdetésére, és a papok apostoli, püspöki és általános rendje sem hivatott és rendeltetett másra, mint az ige szolgálatára.”

► Luther Márton: Értekezés a keresztény ember szabadságáról (Pröhle Károly fordítása)

SZENTHÁROMSÁG ÜNNEPE UTÁN 5. VASÁRNAP – 1Móz 12,1–4a

Újrakezdésre hívó szó

Ki kalandvágyból, ki a jobb élet, a magasabb életszínvonal, a nívósabb fizetés, az izgalmasabb munka reményében kel útra, ki egy párkapcsolat kedvéért. Korunk embere sokkal mobilisabb, mint elődei. Az európai uniós tagság szabályozottan és korrekt módon teszi lehetővé, hogy valaki áthelyezze „egzisztenciáját” egy másik országba. A média persze elretentő eseteket is sorol: hamis ígéretekkel kecsegtető külföldi állások, hazug ígéretek emberi sorsokat tehetnek tönkre. Megbízni akármilyen tetszetős ígértben nem szabad...

A mobilitásra való hajlandóság évezredekkel, évszázadokkal ezelőtt korántsem volt ekkora. Volt, aki lelte úgy az életét, hogy nem lépte át faluja, városa határát...

Az Ószövetség egyik legfontosabb történetének bevezető sorait olvassuk. Izrael mint nép a kiválasztottságát Ábrahám elhívásáig, a neki adott ígéretekig vezeti vissza. Az ősatyák, Ábrahám, Jákób, József története a Szentírás színes, fordulatos, lebilincselő anyaga. Irodalmi értéke megkérdőjelezhetetlen. Számos művészeti alkotás alapja. Hitről, engedelmeségről, türelemről (hiszen az ígéretek nem azonnal s nem emberi várakozás szerint teljesülnek, amire Ábrahám élete is példa), bizalomról, Isten mélysé-

ges és „kreatív” szeretetéről, generációkat átívelő, a világ üdvösségére jutásáért készített tervéről, Ábrahámnak adott és Jézus Krisztusban beteljesített ígérteréről ad kijelentést. Mindennek előzménye dióhéjban: teremtés, bűnbeesés, lázadás Isten rendje ellen, testvérgyilkosság, irigység, az erőszakosság elterjedése. Az emberi gonoszság meg sokasodása, pusztulás, özönvíz. Büntetés, átok, sötét lapok az őstörténetben. De isteni gondoskodás is, fény, reménység: például a kiűzött emberpár felöltöztetése (3,21), Nőé megmentése.

Az őstörténet a bábeli nyelvzavarral zárul, aminek az az oka, hogy az akkor élt nemzedék „nagy nevet” akart magának szerezni. Úgy tűnik, az ember(iség) reménytelen eset. Istentelen, gonosz és erőszakos. Menthetetlen. Menthetetlen?

Mindezek után új történet kezdődik, Izrael története, amely Ábrahám kiválasztásával indul. Ekkor még Ábrám a neve. Ő ajándékba kapja Istentől mindazt, amit a lázadó nemzedék Babel tornyánál erőszakkal akart megszerezni. Isten így szól hozzá: „...naggyá teszem nevedet, és áldás leszel.” (2. vers)

Ábrahám hetvenöt éves ekkor. Gyermektelen. Mit várhat még az élettől ő és a meddő Sára? Emberi ésszel: reménységár gyakorlatilag már nincsen, ami újat, meg-

lepőt hozhatna. Veszítenivalója sincs? Dehogynem: „földed, rokonságod, atyád háza” – ez nemcsak anyagi-egzisztenciális biztonság, kényelem, hanem érzelmi kötetlek, gyökerek, kötődések, lelki szálak. (Öreg fát nem lehet átültetni, tartja a mondás.)

Ábrahám mégis „...elindult, nem tudva, hova megy” (Zsid 11,8b). Nem kalkulál, nem töpreng azon, „mit nyerhetek, mit veszíthetek”. Isten hívó-indító szava, ígérete, áldása ott lüktet a fülében, a szívében, az ereiben, és a szeme előre tud tekinteni. Hisz és engedelmes. Nem: ő nem a mai értelemben mobilis. Nem kalandvágyó, hanem Isten szavának, igéjének erőterében hall, ért és cselekszik. Bizonyára volt, aki vakmerőnek tartotta ezért. S amikor elindult, az első megtett lépéssel mind az ő egyéni életének, mind a világ sorsának menetében elindult egy terv, valósággá ott kezdett lenni az, amiben ma mi részeseidünk Jézus Krisztus által!

Gondoljunk Lévire, azaz Mátéra, Simon Péterre, a többi tanítványra vagy Zákéusra. „Jöjj, és kövess engem” – szölt hozzájuk az Úr. Vagy: „...ma a te házában kell megszállnom.”

Ma is szól hozzánk Ábrahám Istene, Jézus Krisztus Atyja, ott, ahol le vagyunk telepedve, és hív, hogy újat kezdjen velünk, bennünk. Hogy megáldjon, és ta-

A VASÁRNAP IGÉJE

nítványá tegyen. Olyanná, aki maga is áldássá lehet, mert az ige az élő Istentől fakad, és bennünk is életet teremt, bennünket is feltölt, átjár és megmozdít. Közösségbe vezet, „földet mutat”, ahol rokonságra találunk. Az Ábrahámra helyezett áldás a miénk is: „...akik hitből valók, azok Ábrahám fiai.” (Gal 3,7)

Úton vagyunk, még ha nem tettük is ki lábunkat a lakóhelyünkről. „...nincsen itt maradó városunk” (Zsid 13,14), még ha e világ arról akar is meggyőzni, hogy a kincsek itt vannak, hát a szívünk is legyen itt. Igazi otthonunk felé vagyunk útban, ahol Atyánk vár, aki helyet készített számunkra.

Jézusban az út kész – ő erre az útra hív, ezen vezet, rajta járva megtart minket, az elesőt felsegíti, az elköborlót megkeresi. És hit által tudhatjuk, „hova megyünk”. Hozzá. Mert Isten nemcsak ígéretekkel adó, hanem ígéretekkel beteljesítő Isten.

■ KÖHÁTI DÓRA

Imádkozzunk! Úr Jézus Krisztus, köszönöm, hogy megszólított, hívsz, áldást adsz életemre. Erősítsd hitemet, Szentlelked által tarts meg engem, hogy választ adjak hívó szavadra, és elinduljak az úton, amely igazi otthonomba vezet. Amen.

Oratio œcumenica

[Lelkész:] Drága mennyei Atyánk! Szóltál hozzánk ígértben (és megterítetted asztalodat). Szereteted jele arra indít minket, hogy bizalommal forduljunk feléd imádságunkban.

[Lektor:] Eléd visszük könyörgéseinkben mindenekelőtt egyházadat. Kérünk, áldd meg a nyári rendezvényeket, ifjúsági táborokat, konferenciákat, találkozókat. Add meg most is, ahogy ígérted, hogy ahol ketten vagy hárman összegyűlnek a te nevedben, te is ott vagy. Különösen is szeretetedbe ajánljuk gyermekeinket, hogy amikor örülnek a szabadságnak, akkor se feledkezzenek meg parancsolataidról. Add, hogy testben, lélekben gyarapodva, hitben gazdagodva térhessenek majd vissza a nyári szünetről. Engedd, hogy egyházad ebben a csendesebb időszakban is betöltsé küldetését, amelyet Péteren keresztül ránk is bízta! mostantól emberek halásza leszel. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Áldd meg az országot, amelyben élünk. Mindenekelőtt adj békeséget, a te békeségedet. Kérünk, hogy győzedelmeskedjen a jó. Áldássá szereténk mi is lenni, hiszen arra hívtunk el. Adj jó időjárást, hogy a föld meghozza termését. Kérünk, hogy munkánknak legyen értelme; mindig az mozgasson bennünket, hogy másokért dolgozzunk, ahogy a te Fiaidól tanuljuk. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Kezvedbe tesszük le egész világunkat. Mi, emberek nagyon sok kárt teszünk a bűn miatt a te csodálatosra megálmodott és megteremtett világodban. De te hatalmasabb vagy minden emberi bűnnél és rombolásnál. Neked hatalmad van arra, hogy helyreállítsd a rendet. Kérünk, te őrkdj fölöttünk, hogy az utánunk jövők számára is elérhető legyen itt az élet, ameddig te reneved, Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Könyörgünk minden emberért. Ábrahám-mal az idők kezdetén szövetséget kötöttél, s ezt a szövetséget Jézus Krisztusban megújítottad, ezért kérünk, légy mindnyájunkkal. Az örülőknek benned legyen teljes az öröme. A szenvedőknek te adj enyhülést, vigasztalást. Engedd látnunk már itt a földön a te velünk kötött szövetséged célját, az örök életet. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lelkész:] Drága mennyei Atyánk! Köszönjük neked, hogy kezvedbe helyezhettük mindazt, ami fontos számunkra, amiért aggódunk, és azt is, ami halára indít minket irántad. Szeretted jelét látva köszönjük neked, hogy te azt is jól látod, amit nem tudunk közösen szavakban kifejezni. Köszönjük neked, hogy ahol elfogyunk emberi szavaink, Szentlelked könyörög érettünk, míg teljessé nem teszed országodat a mi Urunk, Jézus Krisztus által.

[Gyülekezet:] Ámen.

AKI TITEKET HALLGAT...

Nehéz beszédű ember vagyok

► Van, akiből ömlik a szó. Van, akire úgy mondja a költő: „zuhatag száju ember”. Egykori falusi gyülekezetemben ez a fordulat járt: „nagy a szótehetsége”. Ki álljon, ki állhat a szószékre? Ki beszéljen Isten titkairól? Aki könnyen beszél. Vagy nem ez lenne a kritérium? Aki nem ijed meg a hallgatóságtól? Aki szabadon, tetszetősen, gördülékenyen fogalmaz? A tíz ige hirdetője, az Isten szavának egyik legfontosabb tolmácsa, Mózes nehéz beszédű ember volt.

Ismerjük a történetet. Amikor Mózes „száműzetésben” Jetrónak, Midján papjának földjén a juhokat legeltette, megjelent neki az Úr angyala a tűz lángjában (2Móz 3). Itt kapja a küldetését, amelyre Isten maga készíti fel: szabadítsa ki népét Egyiptomból. Bár Mózes többféle isteni jelet kap, mégis húzódozik. A végső kifogás így hangzik: „Kérlek, Uram, nem vagyok én ékesen szóló. Ezelőtt sem voltam az, de azóta sem vagyok, hogy szolgáljal beszélsz. Sőt nehéz ajkú és nehéz nyelvű ember vagyok én.” (2Móz 4,10)

Megértem Mózeset. Harminckét évi ige hirdetői szolgálat után is ezzel küzdök. Nem vagyunk egyedül... Proféták is vonakodtak, Pál is beszél arról, hogy nem ékesszólással, emberi bölcsességgel jött hallgatói közé. S azóta hányan és hányan élték át „szótehetségük” kicsiny

voltát, azt, mennyire alkalmatlan a beszédük, szavuk Isten igéjének megszólaltatására. De hányszor történt meg a csoda, hogy Isten mégis megszólalt! Megisméltódott a jézusi csoda, hogy a némák beszéltek, s a süketek hallottak...

A titok tehát valahol máshol keresendő. Fontos, hogy az ige hirdető tanuljon beszélni (a jó pap holtig tanul). Lényeges, hogy mindent megtegyen azért, hogy érthető és befogadható legyen a beszéde; ennek érdekében alkalmazza a retorika szabályait. Elkerülhetetlen az alapos felkészülés utáni gyakorlás (ma is ismerek olyan lelkes testvért, aki több évtizedes szolgálat után is vasárnap hajnalban hangosan gyakorolja az azt nap prédikációját). De mindezek mellett és ezeken felül nem feledhetjük azt, ami az Úr válasza Mózesnek: „Ki adott szájat az

IGE+HIRDETŐ

embernek? Ki tesz némává vagy süketé, látóvá vagy vakká? Talán nem én, az Úr?! Most azért menj! Én leszek a te száddal, és megtanítalak arra, hogy mit beszélj!” (2Móz 4,11–12)

Ez az ige hirdetés nagy titka: „Én leszek a te száddal, és megtanítalak arra, hogy mit beszélj!” Ezért szabad felmenni a szószékre, ezért a reménység, hogy szavunk nem üres, felszínes, elszálló beszéd. Ez bátorít engem: hogy bár nem tudok könnyedén és szabadon beszélni az emberek között, hogy ugyan nem vagyok briliáns rétor (nagy ritkán adatik az ilyen), mégis szólhatom az Úr igéjét. Sőt szólnom kell, hiszen ez a küldetésem és kötelességem. S a sokat, már-már refrényszerűen hangoztatott igazság: nem azért szólunk, mert tudunk beszélni, hanem azért, mert nem tudunk hallgatni.

A történet folytatása is tanulságos. Bár az Úr haragra gerjed, Mózes továbbra is ellenkezik: „Kérlek, Uram! Küldj más,

akit küldeni tudsz!” Ekkor kerül a képbe Áron, a beszélni jól tudó testvér. Vele kell beszélnie Mózesnek, az ő szájába kell adnia a szavakat. „Én pedig a te száddal és az ő szájával leszek, és megtanítalak arra, hogy mit cselekedjtek.” (2Móz 4,15)

Hiába a vonakodás, hiába az ellenállás. Ha az igének hangzania kell, Isten gondoskodik róla. Ha mi nem szólunk, ha hárít az, akire az Úr az igéjét bízta, lesz más, aki majd megszólal. Csak hangozzék az ige. Csak szóljon az evangélium – tesszük hozzá újszövetségi folytatásként.

Mózes is megszólalt, a próféta sem hallgatott, és Pál is hirdette a bolondságnak tartott és kikacagott evangéliumot a kereszt titkáról.

Az ige hallgatónak is jut feladat. Nem is könnyű. Meg kell különböztetni a műfajokat: mi az ékes, hízogó (1Thess 2,5) emberi beszéd, amely eltakarhatja az isteni mondanivalót, s mi a gyenge emberi szavakban, néha dadogó erőtlenségben megszólaló ige – amikor Isten van a megszólaló szájával, s a nehéz beszédű ember ajkára saját igéjét adja. Ez az, ami izgalmas minden prédikációban!

■ HAFENSCHER KÁROLY (1FJ.)

LAPUNK OLVASHATÓ A VILÁGHÁLÓN IS A WWW.EVELET.HU CÍMEN.

MAGYA

Élő kövek temploma

◀ Folytatás az 1. oldalról

Szabóné Mátrai Marianna arról beszélt, hogy Isten gyermekei vagyunk, akiknek a fejlődésre és a növekedésre a gyülekezetben, a testvérek közösségében van lehetőségük. Hangsúlyozta azt is, hogy Jézus az élő kő, de mi magunk is azzá válhatunk, ha a feláldozott Krisztusra tekintünk.

Az ünnepi istentisztelet utáni közgyűlésen „szót kaptak” az „egykor élt és ma élő kövek”, azaz a gyülekezet hajdani és jelenlegi tagjai is. Elsőként Korányi András tekintett vissza a kezdetekre, név szerint is említve a templomépítő lelkészt, Sokoray Károlyt és világi segítőjét, Ku-

szenda Lajos felügyelőt. A jegyzőkönyvek tanúsága szerint 1932. július 1-jén, pénteken döntöttek a templomépítésről, július 4-én, hétfőn pedig már meg is ejtették az első kapavágást. A Benkő János

építésmérnök tervei alapján készült templomot december 18-án szentelte fel Raffay Sándor püspök.

A gyülekezet megemlékezett eddigi presbitereinek szolgálatá-

ról is: a nevüket megörökítő, a templom falán elhelyezett emléktáblát Győri Gábor és Korányi András, valamint Horváth Miklós felügyelő koszorúzta meg.

Megható volt az „élő kövek” köszöntése is, köztük Korányi Endréné és Kelecsényi Istvánné, akik a harmincas években vezették a vasárnapi iskolát. „Tizennyolc évesen lettem a vasárnapi iskola vezetője. Két évig egyedül végeztem ezt a szolgálatot, negyven-ötven gyermek volt a kezem alatt” – mondotta Kelecsényi Istvánné.

A közgyűlést közös ebéd követte, majd az ünnepélyes megemlékezés a Poézis együttes jó hangulatú koncertjével zárult.

■ GAZDAG ZSUZSANNA

Lelkészszentelés Répcelakon

► Nagy ünnepe volt a Répcelak–Csánigi Evangélikus Egyházközségnek június 30-án. Olyan, amilyen csak évszázados történelmi léptékekkel mérhető egy gyülekezet életében: Kozma Anett végzett teológushallgató lelkésszé szentelte az egyházkerület püspöke, Ittész János. Ilyen esemény utójjára éppen huszonöt éve volt a Répce mentén, amikor a borászból lelkésszé lett Smidélus Zoltán indult el a szolgálat útján.

A zsúfolásig megtelt templom jelezte: aki itt van, pártatlan pillanatoknak lehet tanúja. Az ifjú lelkészt a gyülekezet presbitériuma, lelkészek és az ordináció szolgálatát végzők vezették a templomba.

Ittész János püspök szolgálatba indító igehirdetésében (Thessz 5,16–17) alapján azt hangsúlyozta, hogy milyen nagy kincs birtokában vagyunk. Szívbe markoló megállapítása volt, hogy a lelkész sohasem a maga bőrét viszi vásárra, hanem mindig Jézusét. Azzal, amit mond, tesz, pusztán azzal, ahogy él. Sohasem a maga követségében jár a lelkész, hanem mindig Jézusában.

Az útra indítás bátorítása után Kozma Anett lelkészjelölt nyilvánosan megvallotta hitét az Apostoli hitvallás szavaival, majd dr. Szentpétery Péternek, az Evangélikus Hittudományi Egyetem docensének és Verasztó János helyi lelkésznek a közreműködésével letette a lelkézi esküt. Az ősi confirmát meghatóan énekelte a gyülekezet és a jelen lévő lelkészek közössége.

Az úrvacsora liturgiáját már a friss lelkész végezte felszentelő püspökével együtt. A répcelaki gyülekezetben rendszeresen és sokan úrvacsoráznak, de ezen az ünnepen még többen járultak a szentséghez. A fiatal lelkész népes családján látható volt az egésszemes büszkeség: most már a mi familiánknak is van lelkésze!

Az ünnepi istentisztelet után a közönség is erősítették a szolgálatba induló Kozma Anettet,

aki itt tudta meg hivatalosan, hogy augusztus 1-jétől a kaposvári gyülekezetben kezdi meg lelkézi munkáját. Érezhető volt, hogy a felnevelő gyülekezet szeretetben bocsátja őt útjára, a fo-

Kozma Anett úrvacsorát oszt

gadó gyülekezet pedig szeretettel várja új lelkészét. A köszöntések sorában a répcelaki Vekker együttes egy olyan dallal üdvözölte Anettet, amelyet maga is éveken át énekelt a missziói utakon.

Az ünnepre érkezők egy óriási hajóval is találkozhattak a gyülekezeti ház udvarán. Hittanosok építették a kéthetes tábor alatt. Kozma Anett most ebből a hajóból kiszállt, de élete, szolgálata továbbra is Jézussal egy hajóban folytatódik.

■ VERASZTÓ JÁNOS

A hit, remény, szeretet útján

Ponicsán Erzsébet lelkésszé avatása Kiskőrösön

► „A szeretet nem egy hangulat, hanem egy út.” A szolgálatnak erre az útjára hívta el az egyház Ura a Déli Egyházkerület egyetlen idén végzett teológusát. Ponicsán Erzsébetet ünnepi istentisztelet keretében avatta lelkésszé az egyházkerület püspöke, Gáncs Péter június 30-án a kiskőrösi evangélikus templomban Szabó Lajosnak, az Evangélikus Hittudományi Egyetem rektor-helyettesének és Szabóné Mátrai Mariannának, az EHE Gyakorlati Intézete vezetőjének a segédletével.

szeretet útján járjanak. Ez a szeretet nem pusztán egy érzelm, hanem egy olyan személy által megnyilvánított spirituális tartalom, akit lehet követni, s akinek tanításait meg lehet valósítani az emberek között.

FOTO: PETRI GÁBOR

A püspök az igehirdetése közben elővett és felmutatott egy nyakláncot, amelynek medálja egy keresztet, az egy szívet ábrázol – a hit, remény, szeretet szimbolikáját. Ezt az ékszer az ifjú lelkész az édesap-

jától kapta. Erzsébet lelkész nagyapja, Ponicsán Imre halála előtt családtagjai szívére helyezte, hogy ennek az ékszernek az üzenetét mindig hordozzák a lelkükben.

Ez a kis medál meghatározta Erzsébet mindennapjait a gimnáziumtól egészen a lelkésszé avatásáig. A kiskőrösi gyülekezet szeretet közösségéből indult el a teológiai tanulmányok útján. Gyakorlati hatódévtől a kecskeméti gyülekezetben töltötte, ahol a kisgyermeket gyűjtötte maga köré a baba-mama klubban. Mindig a szívében viselte a fogatékkal élők és az idősek sorsát. A németországi Hamburgban és Mindenben az idősekkel, Neuenstedtsauban a siketek és vakok intézetében tölthetett egy-egy évet, illetve féléves gyakorlatot. Itthon az első mozgássérült-pasió szervezésében segítőként tapasztalhatta meg azt, hogy lelki-ekben mi, „egészségesek” is nagyon sokszor korlátozottak, sérültek vagyunk. Az itt kötött barátságok és tapasztalatok elsősorban annak az alázatnak és feltétel-

nélküli szeretetnek az elmélyítését segítették elő, amelyet édesapjától kapott „örökségül”.

„Amikor most az avatás előtt felvettem a Luther-kabátot, úgy éreztem, hogy felvettem magamra az életet... mert minden egyes öltésben, hajtsában benne vannak az én halk imáim, küzdelmeim, könnyeim, és jelképesen benne van annak az útmutatása is, aki mindvégig segített, hogy megtaláljam a helyes utat...” – mondta köszöntőjében a fiatal lelkész. Erzsébet gondolatainak és cselekedeteinek vezérlő fonala gyermekkorától a hit, a remény és a szeretet hármasságára épült. Élete célja, hogy a lelkézi szolgálat során sugározhassa az emberek felé mindazt a szeretetet, amellyel születése óta töltözkedik.

Augusztustól Pakson, a Tolna-Baranyai Egyházmegye beosztott lelkészeként folytathatja a hit, a remény és a szeretet terjesztését a szolgálatát a megkezdett krisztusi úton.

■ P. G.

Nyitott templomok éjszakája – és nappala

Évek óta óriási érdeklődés kíséri a Múzeumok éjszakája című rendezvény sorozatot. Az eredeti ötletnek, a jó szervezésnek és a gazdag kínálatnak köszönhetően a késeiandok hirt órákban olyanok is eljutnak egy-egy kiállításra, akik máskor talán nagy ívben elkerülnék a kultúra csarnokait. A mind népszerűbb programot immár öt éve a nyári napfordulóhoz legközelebb eső hétfőre szervezik, így egy egészen különleges „Szent Iván-éji álom”-ban lehetett része a több százezernyi résztvevőnek, köztük feltűnően sok fiatalnak.

Ezúttal korántsem csak vitrinben őrzött tárgyakat lehetett megcsodálni: a legtöbb kiállítás valóságos meglepetésszerű volt. A sok különleges ötlet fokozta az érdeklődést: a budai Vár mélyén végig lehetett járni a szerelmesek labirintusát, máshol Medici Katalin kedvenc fagyaltját kínálták, vagy éjnek évadján – teljesen legálisan – be lehetett jutni a Magyar Nemzeti Bank épületébe. Éjjel kettőkor is hosszú sor kígyózott a Szépművészeti Múzeum előtt, és feszítváhangulat uralkodott a városban. A BKV múzeumi körjáratot működtetett ezen az éjszakán. Hatvan budapesti és mintegy száz vidéki helyszínen fogadták az éjszakai látogatókat. Remélni lehet, hogy idővel az Evangélikus Országos Múzeum is bekapcsolódik ebbe a programsorozatba.

Európa számos nagyvárosában az egyházak is követik a múzeumok példáját, és a „nyitott templomok éjszakája” valóságos mozgalommá vált. Mindezt nem kötik össze a múzeumok éjjeli nyit-

va tartásával, hanem külön időpontot keresnek. Van, ahol advent idején, a vásárlási láz ellensúlyozására nyitják meg éjszakára a templomokat, máshol pedig, talán missziói megfontolásból, pünkösdi ünnepéhez kapcsolva.

Metropolisok belvárosaiban már korábban felismerték, hogy a hagyományos vasárnapi istentiszteletekre már csak azért is járnak kevesen, mert hétfőre elnéptelenednek ezek az utcák. Éppen ezért nyitják meg délidőben a templomokat, ahol a látogatók orgonamuzsikát, esetleg rövid igemagyarázatot hallgathatnak, vagy egyszerűen csak csendben lehetnek néhány percre. Öröndöttek, hogy Budapesten a Deák téri templom is tárt kapukkal fogadja a hétköznap délutáni látogatókat. Külföldön sok templom oldalsó helyiségében kávé vagy üdítőt is kínálnak az oda betérőknek. Általános a gyakorlat, hogy az utca emberét a maga hétköznap élethelyzetében is el akarják érni. Kétségtelen, hogy az egyháztól elidegenedett embereket újabb és újabb módszerekkel kell megszólítani – anélkül persze, hogy az örök evangéliumról lemondanánk.

„Ez az éjszaka más, mint a többi” – olvasom a múzeumok éjszakájának szlogenjét. Nikodémus óta – aki „egy éjjel elment Jézushoz” (Jn 3,2) – tudjuk, hogy ezek a szavak a megtéréssel és a hitre jutással kapcsolatban elevenedhetnek meg igazán, így ez akár az egyház jelmondata is lehet.

A „nyitott templomok éjszakája” az egyháztól már és még távol levőkre van

ÉGTÁJOLÓ

tekintettel, de alighanem összekovácsolja a helyi gyülekezetet és szolgálóit is. Hiszen korántsem elég a kapukat megnyitni. Folyamatos és színvonalas programot kell nyújtani, továbbá megoldandó az érkezők fogadása, irányítása is. Ez a csapatmunka egybeforraszthatja a híveket. Számos példa ismeretes arra is, hogy a gyülekezet régi tagjai is rácsodálkoznak ilyenkor az általuk ismertnek vélt templomépület rejtett szépségeire. Érdemes ugyanis ilyenkor az épületet, ha lehetséges, a pincétől a templomtoronyig láthatóvá és bejárhatóvá tenni. A látogatók ezáltal sajátjuknak tekintik az addig talán csak tisztes távolból szemlélt templomot. A művészettörténeti tájékoztatást kiegészítheti a keresztyén hit alapjait bemutató ismertetés.

Egy templom megfelelő előkészítése esztétikai kérdés is. Külföldi beszámolókat gyakran kitérnek arra, hogy ilyenkor nemcsak kívülről világítják meg az épületet, hanem belül is izléses fáklyák és gyertyák égnek. Egy fénykép tanúsága szerint egy oltár mellett ez a középkori misztikusoktól származó mondat pillant meg a fényt.” Alkalmanként sokatmon-

dó lehet egy szakszerűen felépített installáció is, de egy-egy színes kendő vagy jól megválasztott felirat is hívogatónak bizonyulhat. Kiemelkedő szerepet kap a zene: orgonamuzsika mellett fuvola- vagy hegedűjáték is fogadhatja az éjszakai látogatókat, a kórusok repertoárja pedig a gregoriántól a gospelig terjedhet.

Sok helyen tematikus programokat is szerveznek erre az éjszakára. Előadásnak, vitafórumnak, pódiumbeszélgetésnek is helyet adhat a templom. De lehetőség nyílik ilyenkor alkalmi kiállításra is. Általános a tapasztalat, hogy ilyen kései órák szívesen veszik a látogatókat, ha személyes hangon, testvéri szóval lépnek hozzájuk. Isten igéjét egyházas pártostól, teológiai szakzsargonról és kegyességi tolvajnyelvtől mentesen, a maga jézusi természetességével lehet ilyenkor megszólaltatni. Sokféle ilyenkor folyamatosan olvassák fel a Biblia szövegét, de megfelelő válogatással megszólaltatható akár a kortárs irodalom is.

A még nem túl kései órákon érdemes gyerekprogramokat is kínálni. Egy barátságos játszószoba, rajzolási lehetőség a legkisebbek számára is otthonossá teheti Isten házát. Egy német templomban a templom egerének nyomait kereshették játékos formában az apróságok.

Érdemes ennek kapcsán elgondolko-dunk azon is, mennyire gyerekbarátok a mi templomaink és gyülekezeti termeink. Sok egyházi épületünkben nemhogy pelenkázóhelyiséget, de bizony még mosdót is alig találunk. És akkor még nem beszéltünk a rámpák hiányá-

ról, amelynek következtében sok babakocsist vagy kerekesszékeset bizony kirekesztünk templomainkból.

A nyitott templomok éjszakájának ötlete, amikor többségükben talán nem a megszokott egyháztalálkozások jönnek, ilyen természetes felismerésekre is eljuttathatja gyülekezeteinket. Szembesítheti a lelkészeket, presbitereket és a híveket azzal a kérdéssel, hogy nyitott vagy bezárkózó egyház vagyunk-e. A befogadás vagy a kirekesztés jellemző ránk? A farizeusi elkülönülés vagy a jézusi, tág ölelésű szeretet? Ez pedig már korántsem csak az éjszakára, hanem a nappalokra is vonatkozik.

Megfelelő előkészítéssel egyszer majd talán nálunk is megvalósulnak ilyen egyszerű alkalmak. A római katolikus egyház a 2007 szeptemberére tervezett budapesti városmisszió keretében szeretné hazánkban is meghonosítani a nyitott templomok éjszakáját. A mindennapok kérdése az evangélikus egyház számára is ilyen egyszerű: nyitott, befogadó, misszionáló, vendégszerető egyház vagyunk-e?

Fabiny Tamás püspök Északi Egyházkerület

Meglepően újszerű ökumenikus alkalom Budavárban

Megtelt a templom július első vasárnapján a kilencórás istentiszteleten a budavári evangélikus templomban. A szokásos úrvacsorai istentiszteleten kívül ez alkalommal megemlékezést tartottak a Rotary Club Magyar Kormányzóságának megalakulása alkalmából.

Az alkalom üzenetét *Máté evangéliuma* alapján fogalmazták meg: „Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből. Ez az első és a nagy parancsolat. A második hasonló ehhez: szeresd felebarátodat, mint magadat.” (Mt 22,37–39)

A házigazda, *Balicza Iván* igazgató lelkész köszöntő szavai után kezdődött el az ökumenikus szertartás, melynek keretében – ambó mellől – valamennyi lelkész szólta a gyülekezetet, az igének

és az ünnepi alkalomnak megfelelően. Így az egybegyűltek hallhatták *Jenei Zoltán* református lelkész, *dr. Nyíredí Maurus* bencés szerzetes, *Szentiványi Ilona* unitárius lelképásztor és *Kelemen Katalin* izraelita rabbi szavait. Különösen megható volt a közösen osztott ároni áldás: nemcsak hogy mind az öten végezték, de szövege héberül, latinul, németül, angolul és természetesen magyarul is elhangzott.

Az istentisztelet úrvacsorával zárult, amelyen felekezeti hovatartozás nélkül mindenki részt vehetett, aki hiszi és vallja Jézus testének és vérének valóságát a szentségben. Sokan örömmel éltek is a lehetőséggel.

■ Gy. G.

Az Erzsébet-év újabb állomásai

Árpád-házi Szent Erzsébetről elnevezett zarandokösvényt nyitottak múlt vasárnap a tübingiai Eisenachban. A 180 kilométer hosszú utat *Dieter Althaus*, Tübingia tartomány miniszterelnöke avatta fel. Az út Wartburg várának tövében kezdődik, ott, ahol Erzsébet kórházat alapított, s Marburgig tart, ahol Erzsébet 24 éves korában meghalt. Wartburg várában július 7-én kiállítás is nyílik *Tübingiai Erzsébet – egy európai szent* címmel.

Július 8-án és 9-én a Weimari Nemzeti Színház felkérésére *Liszt Ferenc Szent Erzsébet legendája* című oratóriuma hangzik el a Magyar Rádió Énekkara és a Weimari Állami Zenekar tolmácsolásában a Szent Erzsébet-év zenei csúcspontjaként. Az előadások karmestere *Carl St. Clair*. Közreműködik a weimari Goethe-gimnázium kórusa, *Renatus Mészár*, *Dagmar Pecková*, *Mario Hoff*, *Melanie Diener* és *Alexander Günther* – ének. A Magyar Rádió Énekkarát betanította *Strausz Kálmán*, az együttes vezető karnagyja. Az előadásokról készült hangfelvételt a meghívó fél a tervek szerint CD-n is megjelenteti.

Szcientológus(v)iszony

Bocsánatkérésre várva

Bocsánatkérésre vár a Magyar Demokrata Fórumtól a Magyarországi Szcientológiai Egyház, mert úgy érzi, a konzervatív párt két képviselője megsértette az egyházközösséget – közölte múlt csütörtöki budapesti sajtótájékoztatóján a szervezet szóvivője.

Kárpáti Annamária emlékeztetett arra, hogy *Csáky András* és *Almássy Kornél* „nemzetbiztonsági kockázatot is jelentő szektának” nevezte az egyházat, és károsnak ítélte az Alkalmazott Oktatástan Közép-Európa Oktatási Kht.-t annak módszerei miatt.

Tom Cruise feketelistán

„Vallása” miatt nem forgathat a berlini hadügyminisztériumban *Tom Cruise*. Az amerikai színész a szcientológiai egyház lelkes tagja, és a német fővárosban forgatná a *Valkűr* című háborús filmet, amely a Hitler elleni összeesküvés és vezetőjének, *Stauffenberg* grófnak a történetét dolgozza fel.

A szcientológiai egyház a német hivatalos álláspont szerint vallásnak álcázott üzleti vállalkozás, és nem is tartozik az elismert egyházak közé.

„A Bundeswehr messzemenően érdekelt abban, hogy hiteles film készüljön *Stauffenberg* személyéről és 1944. július 20. eseményeiről” – mondta a hadügyminisztérium szóvivője. Hozzátette viszont, hogy a filmek a lábukat sem tehetik be a minisztériumba, „ha *Stauffenberg* gróftól *Tom Cruise* alakítja, aki nyilvánosan vállalja, hogy a szcientológiai szekta tagja”.

► MTI

T-Com Kaláka Fesztivál

2007. JÚLIUS 12–15.
MISKOLC–DIÓSGYŐR

28. T-COM KALÁKA FESZTIVÁL
www.kalakafesztival.hu

Fővédnök: **KÁLI SÁNDOR**
Miskolc Megyei Jogú Város polgármestere

Jegyterjesztés elővételi áron:
Kaláka Zenebolt (Budapest V., Bárcsi I. u. 10.)
Tourinform Irodái
info@kalakafesztival.hu
ÜDÜLÉSI CSEKKEK ELFOGADUNK!

Bérlet- és jegyárak:

Bérlet elővételi áron (július 10-ig)	5.200 Ft
Bérlet a helyszínen	6.200 Ft
Napi jegy	2.800 Ft
Gyerekjegy (4–14 éves korig)	1.100 Ft
Gyerekfesztivál (korhatár nélkül)	700 Ft

Kempingezési lehetőség a Diósgyőri Vár melletti Várfürdőben.

Keresztyén Csángó Ház

► **Évek óta várt a barcasági Négyfalu egész keresztyén magyarsága arra a házszentelésre, amelyre június 23-án került sor Hosszúfalu-Felszegen. Érthető tehát, hogy sokan gyűltek össze a felszentelés ünnepére. Sokakat a már régen kívánt helyiség megépülésének ténye, másokat egy álom teljesülése, egyeseket pedig a régi iskola emléke gyűjtött egybe...**

23-án reggel nyolc órakor ragyogóan süttött a nap. A fúvószenekar, a díszmagyarban masírozó fűrészei fiatalok hívogatták az ünnepi alkalomra a híveket. 9 órakor hirtelen vihar kerekedett, a felszerelt sátrakat csak a jelen lévő vendégek és fiatalok mentették meg az összeomlástól. Azonban amilyen hirtelen jött a zápor, olyan hirtelen le is csendesedett; a templomba már azzal a reménységgel vonultak be az ünneplők, hogy mire kijönnek, az időjárás ismét kedvező lesz.

Az istentisztelet kezdete előtt pántlikaavatásra került sor. Az *Orbán Viktor* kormánya által adományozott millenniumi zászlóra *Zelenák József* esperes kötötte fel az „Erős vár a mi Istenünk” feliratú pántlikát. Hétfalu címeres zászlajára „Csángó Ház Felszeg” feliratú pántlika került, amelyet a krónikás – mint a helyi evangélikus gyülekezet lelkésze – kötött fel. (Az aktus az egyetemes magyarsághoz való tartozást és a Barcaság földjéhez való kötődést volt hivatva kifejezés-

re juttatni, valamint azt a reménységet, hogy Isten az eljövendő időkben is szerető Atyánk maradjon.)

Az istentiszteletre összegyűlt hívek *Adorjáni Dezső Zoltán* püspök ígértetéséből hallhatták a biznyságtételt: „Ma egy csodának vagyunk a tanúi. Annak a csodának, amelyet a mindenható, szent Isten közöttünk vitt végbe... Sokszor reményünket veszítettük, és megfogalmazódott bennünk, hogy soha nem tudjuk a házat befejezni, felépíteni. Az is megfogalmazódott, hogy hiába a fáradozás, a munka, a befektetés... Ma viszont elmondhatjuk, hogy Isten megáldotta munkánkat, és létrejött a multifunkcionális keresztyén kulturális központ.”

Az istentisztelet befejezése után a jelenlévők a templomból a Keresztyén Csángó Ház elé vonultak. Itt a püspök felszentelte és átadta rendeltetésének az épületet. Szólt az egybegyűltekhez *Alföldi László*, Magyarország romániai nagykövete helyettese, *Kelemen Hunor*, a Romániai Magyar Demokrata Szövetség ügyvezető elnöke és *Négyfalu* polgármestere is. Ezután „köszömlére” került sor, mindenki megnézhetette az építményt, a rendbe hozott udvart, a tágas előszobát, a multifunkcionális termet, a mellette álló konyhát, a színpadot, az öltözőket, az emeleti vendégszobákat, a könyvtárszobát, az új gyülekezeti termet.

A szemle után a paplak udvarán szertvendégséget szerveztek a nőgyelet tagjai. Az együttléti jókedvű éneklésbe, majd beszélgetésbe, ismerkedésbe torkollott.

Délután 3 órakor ismét harangszó hívogatta a vendégeket, ezúttal díszközgyűlésre. Ezen a sorok írója számolt be az építkezést megelőző időszakról, a négy évig húzódozó perről, az épület visszavásárlásáról, a 2002–2007 között zajló építkezéssel, a nehézségekről és az örömeikről.

A vasárnapi iskolások flaneltechnika segítségével jelenítették meg *Luther* életét. Őket a gyülekezet ifjúsági, illetőleg felnőtt kórusának szolgálata követte, végül a fűrészei néptáncgyűttes mutatót be gyimesi, Nyárad menti és mezőszegi táncokat. Mire mindennek vége lett, esteledett. Közben a jelenlévők megtapasztalhatták az imádság erejét, hiszen a viharos időjárás után ragyogó napsütés ébreszthetett reményt a szívekben.

Ahhoz, hogy a barcasági evangélikusok ünnepelni tudjanak 2007. június 23-án, Isten sok munkatársat adott: támogató testvérgyülekezeteket, lelkészeket, püspököket, segítőkész vállalkozókat, munkatársat minden jóindulatú négyfaluból, a felszegi gyülekezetben és presbitereiben.

Keresztyén Csángó Ház épült az Úr csodálatos tettei által. Keresztyén, mert mindaz, ami benne történni fog, Krisztus követésére hívogató, mert egyházunk missziós, evangélizációs, diakóniai munkáját fogja támogatni. Csángó, mert a Négyfaluban élő magyarok kultúrájának elmélyítését, megmentését és továbbadását szolgálja.

■ KAJCSA LÁSZLÓ

Hétköznapi csoda

► **Egy év alatt újabb négy lakás épült Szarvason a Habitat for Humanity nemzetközi szervezet segítségével, a helyi csoport szervezésében. Dr. Aszódi Gabriella, a szarvasi szervezet igazgatója a június 29-i avatóünnepségen hosszú névsort olvasott fel, köszöntve a résztvevőket: a szervezet amerikai és budapesti központjának képviselőitől a támogatókon át a beköltöző családokig...**

Az ünnepség a Benka Gyula Evangélikus Általános Iskola tanulóinak műsorával kezdődött (*képfelület*), majd az egyházak képviselői áldották meg az új épületet. Ezután több szervezet küldötte szólt az ünneplőkhöz. A Déli Egyházkerület elnökségének képviseletében *Radosné Lengyel Anna* kerületi felügyelő köszöntötte az ünneplő közönséget (*alsó kép*).

Alighanem mindig mindenből az első a legemlékezetesebb; legalábbis ezt bizonyította az a tény, hogy – különböző okokból – többen is emlegették az egy évvel ezelőtti házavatást, többek között *Lázár Zoltán* evangélikus lelkész, a szarvasi szervezet elnöke is. Azt a pillanatot elevenítette fel, amikor *Molnár Levente* építésvezető könnyeivel küszködve csak annyit tudott mondani ünnepi beszédként: „Ez csoda!”

HIRDETÉS

Pótfelvételi a Baptista Teológiai Akadémiára

A Baptista Teológiai Akadémia pótfelvételt hirdet a 2007/2008-as tanévre:

– Teológia szakon nappali és levelező tagozaton olyan megtért, hívó fiatalok (és idősebbek) számára, akik legalább két éve valamelyik gyülekezet aktív tagjai, és elhivatottságot éreznek a szolgálatra. Az alapképzés ideje alatt a hallgatók választásuk szerint missziói és szociális lelkigondozói modulokat is felvehetnek. A képzés hat félévvel tart. A lelképásztor szakirányra jelent-

kezők képzése nyolc féléves. A szakon teológus szakképzettség szerezhető. A betétlapon a választott szakirány, illetve a specializáció is feltüntetésre kerül. A képzés felkészít a teológia, a hittanár-nevelő és a vallástudomány mesterszakokra is.

– Kántor szakon olyan aktív gyülekezeti tagok jelentkezését várjuk, akik elhivatottságot éreznek a zenei szolgálatra. A szakon belüli képzési irány lehetőséget teszi az egyházi ifjúsági zene

művelésére való felkészülést is. A képzés ideje hat félév.

Jelentkezési határidő: 2007. augusztus 22., szerda.

Jelentkezési lap letölthető az intézet honlapjáról (www.bta.hu) vagy kérhető a tanulmányi osztálytól (1068 Budapest, Benczúr u. 31.; tel.: 1/342-7534, 113-as mellék). Ugyanitt adnak bővebb felvilágosítást a különböző képzésekről.

Dr. Almási Tibor rektor

Az egyházi kulturális örökség őrzőinek és szolgáltatóinak találkozója Szombathelyen

▶ Június utolsó hetében – immáron tizenharmadik éve – konferenciára gyűlnek össze az egyházi könyvtárosok. Idén dr. Sill Aba OFM vezetésével a Szombathelyi Egyházmegyei Könyvtár látta vendégül a résztvevőket. A tanácskozás az Egyházi Könyvtárak Egyesülésének (EKE) közgyűlésével kezdődött. Az elkövetkezendő három évben protestáns elnök vezetheti az egyesülést: az evangélikus könyvtárakban folyó munka elismeréseként a közgyűlés dr. Mátyóki Jánost, az Evangélikus Országos Könyvtár igazgatóját választotta meg az EKE új elnökének.

A konferencia előadásai két nagy téma köré (Műhelymunka az egyházi könyvtárakban és Kultúra – kultusz – hagyományörzés) csoportosultak. A többnyire kis létszámmal dolgozó egyházi könyvtárak sok esetben külső segítséggel tárják a világ elé kincseiket. A jelenlévők értesülhettek arról, hogy egy újabb ösnyomatvány-katalógussal gyarapodhatnak az egyházi könyvtárak; a kötetet dr. Rétfalvi Gábor (Berzsenyi Dániel Főiskola) készítette a Szombathelyi Egyházmegyei Könyvtár incunabulumairól. Dr. Velencei Katalin (Országos Széchényi Könyvtár) a Szekesfehervári Püspöki Könyvtár ösnyomatványainak és antikváriának történetéről, a feldolgozás szépségeiről és nehézségeiről tartott előadást.

A Pápai Református Gyűjteményekben folyó iskolatörténeti kutatásokat és a vele kapcsolatos értékes, sokak munkáját megkönnyítő adatbázist dr. Köblös József mutatta be. A Ráday-örökség gondozásának sokszínű lehetőségeiről számolt be dr. Berecz Ágnes, Borvölgyi Györgyi és Csenki Éva (Ráday Könyvtár), akik részletekben gazdag könyvleírásokat, forráskiadványokat, kiállításokat, kötet-történeti adatbázist készítenek.

Az evangélikus könyvtárakban folyó műhelymunkát két előadás képviselte. Dr. Mátyóki János azokról a szerkesztői szempontokról beszélt, amelyeket a Credóval kapcsolatos munkája során követ. Szólt arról, hogy az evangélikus történeti-kulturális folyóiratok szellemi lehetőségei miért szűkösek, akár a kínálat, akár az igény felől nézve. Előadását számos tanulságos példával tette érzékelte. Dr. Hubert Gabriella a Podmaniczky–Degenfeld-könyvtár őrzéséről, feltárásáról és szolgáltatásairól számolt be. Vázolta az eredetileg Kiskartalon lévő gyűjtemény kialakulásának történetét, a Podmaniczky és a Prónay család szerepét az Evangélikus Országos Könyvtár kialakulásában. Példákkal illusztrálva beszélt a különgyűjtemény régi és mai megőrzésének eredményeiről és nehézségeiről.

A kultusz-hagyomány témakörben a konferencia résztvevői megismerkedhettek a szombathelyi Szent Márton-tisztelet ápolásával (Dobri Mária); az egrí ersek, Pyrker János László művészetpártolásával és az egrí vár kultuszában betöltött szerepével (dr. Löffler Erzsébet); Debre-

cennek a magyar művelődésben betöltött sajátos helyével (dr. Gáborjani Szabó Botond); az 1848-as forradalom és szabadságharc emlékének pápai gondozásával (Mezei Zsolt); a készülő Ravasz László-emlékkiállításával (dr. Fogarasi Zsuzsanna, Kecskemét); a régi könyveknek a Debreceni Református Kollégium Nagy-könyvtárában folyó számítógépes feldolgozásával (Oláh Róbert). Az előadások témáinak felsorolása is jól mutathatja, hogy milyen komoly tudományos munka folyik az egyes gyűjteményekben.

A majd három napig tartó szakmai programot változatos egyházi és kulturális események tették még emlékeztetősebbé. A kőszegi és a jáki kirándulás mellett a könyvtárosok megismerkedhettek Szombathely római kori és keresztény emlékeivel, a Szombathelyi Egyházmegyei Könyvtárral, melyet az első püspök, Szily János 1791-ben alapított. Részesei lehettek a székesegyházban tartott közös ökumenikus imádságnak.

Az evangélikus templomban Gregeresen Labossa György lelkész és a szombathelyi evangélikus gyülekezet fogadta a résztvevőket, akiknek tiszteletére a Szombathelyi Madrigalkórus és Laborzi Erzsébet orgonaművész adott színvonalas hangversenyt. Köszönet illeti a fő szervezőt, a Szombathelyi Egyházmegyei Könyvtár munkatársát, Dobri Máriát, aki folyamatosan gondoskodott arról, hogy a résztvevők lelki és szellemi élményekben gazdagon élhessék meg az együttétet.

■ H. H. G.

„Szolgálni kell!”

Máriapócsi találkozás Szokolay Sándor zeneszerzővel

1696 telén Pócs község görög katolikus fatemplomának ikonja, ki tudja mi okból, könnyezni kezdett. Ennek hírére hallva a képet I. Lipót – a helyiek tiltakozása ellenére – Bécsbe vitette, és a Stephansdom déli oldalhajójában helyeztette el.

Pár hónappal később a császáriak Zentánál megverték a törököket, s ezzel véget ért a másfél százados hódoltság. Lipót bullában tanúsította, hogy a győzelem a pócsi Mária csodatévő erejébe vetett hitnek köszönhető. A képről számos másolat készült, de sem az eredeti, sem a másolatok nem könnyeztek többé, kivéve azt a másolatot, amely ma is látható a máriapócsi kegytemplomban. Ez a kép kétszer is könnyezett: 1715-ben és 1905-ben. Az utolsó „könnyezés” századik évfordulójának megörökítésére a Hajdúdorogi Egyházmegye pályázatot írt ki Ady Endre A pócsi Mária című versének megzenésítésére.

A pályázatra öt zenemű érkezett. A Szőnyi Erzsébet által vezetett nemzetközi zsűri három első díjat osztott ki: leánykari kategóriában Szokolay Sándornak, férfikari kategóriában Mohay Miklósnak, vegyes kari kategóriában Daróczy Bárdos Tamásnak. A zeneművek ősbemutatója június 15-én a máriapócsi bazilikában volt. A nyíregyházi Pro Musica leánykar és egy férfi duó előadásában a koncert befejezéséig csendült fel – Szabó Dénes Kossuth-díjas karnagy vezényletével – a Szokolay-mű, amelynek teljes címe: A pócsi Mária – Himnikus ének – Szekenciászlákból szőtt poetikus metaforák Ady Endre versére, bariton-basszus duettinóra, női karra és orgonára (Op. 179). A szintén Kossuth-díjas zeneszerzőt a koncert után kérdeztük.

– Mi készítette arra, hogy evangélikus létéről részt vegyen a katolikus Mária-kultusszal kapcsolatos pályázaton?

– Először is a verset Ady írta, s ő az egyik legkedvesebb költőm. Tőle zenésítettem meg a legtöbb verset, vagy harmincat-egyenet. Szeretem az ellentmondásait. A végletek embere. Például

Utálnak, de csodálnak című verséből árad a gőg: „Nem bánok semmit, mit cselekedtem, / Szent, kényes dolog volt minden tettem...” Az Alázatosság langy esője című versében viszont büntudat mardossa: „Nézd, ahogyan fejem lehajtom, / Szánom minden dölyföm, Uram...”. Ütközik benne kelet és nyugat, hit és hitetlenség is. Szerb Antal ez utóbbi kapcsán írja róla a Magyar irodalomtörténet című munkájában: „Híd lévén hívők és hitetlenek között, vallásos versei mindkét emberfajta felé szólalnak...”, s ezt is ő írja: „Hídszerű Ady vallása is, a magyar kálvinizmus... a

legnagyobb istentávolság korszakában is megmaradhatott hű kálvinistának.”

Ellentmondás Adynál az is, hogy A pócsi Mária című versével egy időben írt publicisztikájában elmarasztalja a katolikus Mária-kultuszt, versében viszont a csodatévő Máriától reméli a külső és belső békét. „Egy Mária, még hogyha pócsi is, / Pogányokkal is tudhat jól beszélni.” A versben több felekezet liturgikus eszköztára fedezhető fel.

Engem is érdekelt, hogy mit csinál a többi vallás jobban. Például nem pakoltam volna ki a templomokból a művészi tárgyakat, hiszen azok nem bálványok, hanem a mennyország szépségét voltak hivatva megidézni. Lelkem színpada olyan, mint a katolikusoké. Ami Szűz Máriát illeti, én sem imádom, de Krisztus anyját és legjobb tanítványát tisztelem benne, és tisztelem az anyaságot. Lutheránus létemre ezért írhattam öt vagy hat Ave Mariát.

Most bemutatott művemben a női kar képviseli az anyaságot, a nőiséget, az égiet, a férfi kétszólamiság pedig a földieket, a keserűséget. Olvasmányaim szerint Szűz Mária tisztelete más, maugukat protestánsnak valló költőknél is előfordul, még lelkészeknél is, mint például Szabolcska Mihály vagy Szász Károly. Vachott Sándor, az evangélikus költő, Petőfi barátja a szabadságharc leverése után így fohászkodik hazánk „véd-asszonyához”: „Mint egykoron keblednek szent fiát, / síradsz most a mennyekben Hunniát.”

1996-ban, a hatvanötödik születésnapom alkalmával egy előadásom kapcsán interjút közölt velem az Evangelikus Élet. Akkor elmondtam, hogy a Margit, a hazának szentelt áldozat című operámat az ihlette, hogy amikor eltakarodtak az országból a tatárok, a magyarok azt pusztították, ami megmaradt: egymást. A történelem aktualizált, mert ma ugyanezt tapasztaljuk. Ilyen értelemben A pócsi Mária a Margit-opera szerves folytatása: könnyezés és hidépítés.

Kétkelés és nélkülös hitemet evangélikusként gyakorlom, de itt és odaát elkülönítés nélküli és felekezetek fölötti „egyetemesség” emberi és művészi hitvallás igényeivel élem az életemet: az örökkévalóság bizonyosságával!

Talán nem szerénytelenség, ha azt mondom: szolgálni kell, nem csak „önmegvalósítani”. Új Adyra és Berzsenyre lenne szükség.

■ KÉRÉSZ GYULA

„A szeretet nélküli élet értelmetlen”

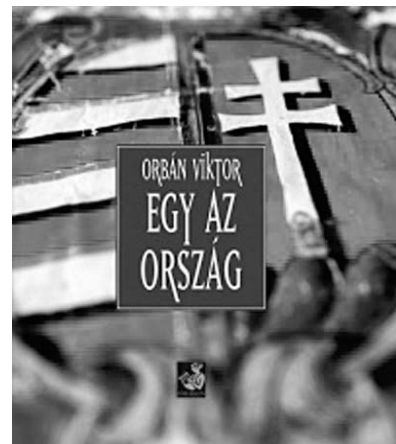
Egy az ország címmel a közelmúltban megjelent, nagy érdeklődéssel és szeretettel fogadott könyvében Orbán Viktor idézi dr. Fabiny Tamás püspökünk gondolatait is.

Egy történelmi értékű, a mindennapokhoz is kapcsolódó mű megjelenésekor sok olvasó már lapozgatás közben keresi, hogyan jelenik meg benne a múlt és a jelen kapcsolata, és miként mutat a jövő felé vezető útra. Ezt tettem én is. Az alig százoldalas, a szerző beszédeiből, előadásaiból válogatott, igen szép kiállítású kötet pontosan mutatja az új politika programját, azt, hogyan látja a szerző egy erős Magyarországon „a szabadság és jólét, munka, otthon, család” biztosítását.

„Csak azt a hitet nem szabad feladnunk, csak azt kell hangosan és közösen kimondanunk, hogy mi, magyarok nem azért jöttünk a világra, hogy elszenvadjuk az életet, hanem azért, hogy értelmet adjunk neki” – mondja, írja Orbán Viktor. Mindezt alátámasztja a könyv Túl a politikán című, ötödik fejezetében a Fabiny-idézet: „Mert a szeretet nélküli rend kicsinyes. A szeretet nélküli hatalom kímeletlen. A szeretet nélküli igazság kemény. A szeretet nélküli kötelességtudat kedvetlen. A szeretet nélküli felelősség figyelmen kívül. A szeretet nélküli okosság gögös. A szeretet nélküli birtoklás fősvény. A szeretet nélküli hit vakbuzgó. A szeretet nélküli remény fanatikus. A szeretet nélküli élet értelmetlen.”

„Ez az, ami soha el nem múlik” – folytatja a gondolatot Orbán Viktor. „Nem veszti el szavatosságát, nem évtől el, nem kerül ad

acta, nem lesz unalmas. Erre a civilizációra érdemes kultúrát, társadalmi rendet, államot és politikát építeni. De mi az, amit ezért tehetünk? Átváltható-e mindaz, amit mondtunk, politikai minőségű? Ez a könyv nem egyéb, mint felkérés minden

olyan barátunkhoz, akire számíthatunk, és ígéret minden magyarnak, aki figyel ránk. Az erős Magyarországot a szeretet civilizációjára, a tisztelet kultúrájára és a kölcsönös felelősségvállalás társadalmi rendjére fogjuk felépíteni. Ez az Új Politika programja.”

Hisszük, reméljük, hogy a két gondolat elválaszthatatlanságát a jövő igazolja!

■ SCHELKEN PÁLMA

Orbán Viktor: Egy az ország. Helikon Kiadó, Budapest, 2007. Ára: 2950 forint.

Itt is, ott is szeretett vezető

„A férj vagy a feleség főnökké válása olyan kalapács legyen, amely összekovácsolja a házasságot.”

Az idei tavaszi könyvfesztiválra immár második, vezetőknél szóló tanácsadó könyvecskéjével rukkolt elő Pulay Gyula közzgazdász és menedzser, munkaügyi vezető, volt államtitkár, kilencgyerekes apa, a Nagycsaládok Országos Egyesületének alapító tagja, a Keresztény Vezetők és Üzletemberek Társaságának népszerű előadója.

Az első kötet (A szeretett vezető; ára 1200 Ft) a munkahelyi főnökről szól: vajon elnyerheti-e beosztottai szeretetét? Annyit elárulhatunk, hogy jó, ha a vezetőt szeretik a beosztottai – de ez nem a célja, hanem vezetői magatartásának következménye kell, hogy legyen. Hogy mindez miként érhető el, azt megtudhatjuk a könyvecske egymásra épülő fejezeteiből, közben pedig sokat okulhatunk a szerző saját tapasztalataiból, továbbá elmerenghetünk a színes illusztrációkon.

Igen ám, de mi a helyzet otthon? Otthon is népszerű a főnök, vagy kiskirály, esetleg morózus, netán láthatatlan?

A szerző közelmúltban megjelent, második könyvében ahhoz ad tanácsokat, hogy miként válhat a házasság összekovácsoló erejévé, ha a férj vagy a feleség a munkahelyén főnöki kinevezést kap. Könyvében pozitívan értékeli a karriert, az ambíciót, a vezetői és üzleti sikert – ami sok keresztény számára talán önmagában is újszerű lesz, és ösztönző erővel hathat. Figyelembe veszi, hogy a hagyományos modell mellett, ahol általában a férfi karrierjét támogatja a család, ma már sokszor a feleség is vezetői kinevezést kap, és a párkapcsolatban ezt is fel kell dolgozni. Alapítétele, hogy a házastársaknak

kölcsönösen meg kell erősíteniük egymást alkalmasság, elfogadottság és értékesség tekintetében. A könyv közvetlen hangvételű, érződik a szerző szakszövegekhez szokott, rendszerező tolla, de elméletének kifejtése közben számos példán is bemutatja, hogyan oldhatja meg férj és feleség a szeretet mindennapos feladatát. Pulay Gyula nem kíméli önmagát sem: készségesen mesél saját főnöki baklövéséről is, ha azok tanulságok lehetnek az olvasó számára.

Mindkét könyvet ajánlom munkahelyi vezetőknél és párjuknak, munkaügyi dolgozóknak, lelkészeknek és gyülekezeti vezetőknél – akár ajándékba is.

■ BRANYITSKAI B.

Pulay Gyula: Az otthon is szeretett vezető. Harmat-KEVE, Budapest, 2007. Ára: 1500 forint.

HIRDETÉS

Megjelent az Evangelikus Iskola című folyóirat legújabb száma, amelyben oktatói intézményeink múltjáról és jelenéről kaphatunk áttekintést. Interjú készült Gáncs Péter püspökkel. Köszöntjük az iskoláinkért kiemelkedően tevékenykedő kollégáinkat, és bemutatjuk életútjukat. Módszertani útmutatást közlünk a hittan tanításához. Iskoláink diák-cserekapcsolatairól a Szemzetgető-Kitekintő rovatban olvashatnak. Szeretettel ajánljuk figyelmükbe!

A szerkesztőség

Az *EvÉlet* legutóbbi száma illő részletességgel tudósított a június 22-23-án Pakson megtartott 5. országos evangélikus találkozóról. Összeállításunk végén jeleztük, hogy a kiállításokra és a péntek esti színházi bemutatóra lapunkban még visszatérünk, és közöltük azt is, hogy a rendezvényesorozatban készült felvételekből válogatás lesz látható a találkozó honlapján, a <http://talalkozo.lutheran.hu/> címen. Internetes hozzáféréssel nem rendelkező olvasóink közül tették szavá néhányan, hogy szeretnék, ha egy-egy fotó közlésével – időről időre – lapunk is segítené felidézni a paksi pillanatokat. Remélve, hogy a nyomda ezúttal nem „szabotálja” tervezőszervezetünk ebbéli igyekezetét, panorámaoldalunkon most is elhelyeztünk néhány fekete-fehér képet a színes együttlétről. Ráadásként nemcsak a találkozó két „határon túlról” érkezett résztvevőjének vallomását közöljük, de – közkívánatra! – a város polgármesterének a találkozót megnyitó beszédét is.

► A szerk.

Három kiállítás – egy megnyitó

Szita István (balra) tárlatának személyes hangvételű püspöki megnyitója

► **Hármas kiállításnyitóra került sor június 22-én este a paksi országos evangélikus találkozóhoz kapcsolódóan a város művelődési házában.**

A testté vált megbékélésnek lehettek tanúi mindazok, akik ott voltak Szita István kiállításának megnyitóján. Az egykori cinkotai segédlelkésznek egy 1968. november 9-ei bíráló megjegyzése miatt azonnal el kellett hagynia szolgálati he-

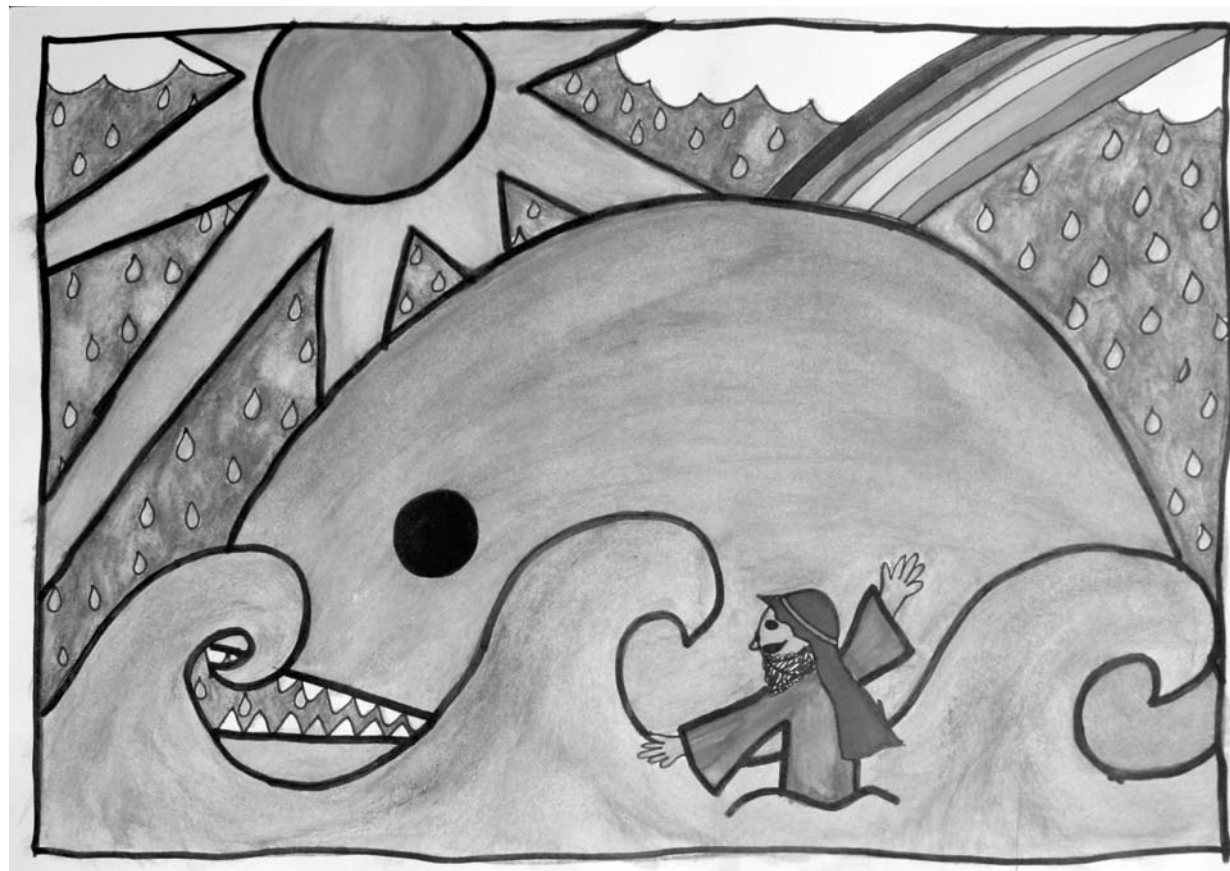
lyét; teljes erkölcsi rehabilitációjáról csak ez év január 18-án döntött az országos presbitérium Gáncs Péter előterjesztése nyomán. (A közben elhalt csaknem negyven évről az *Evangélikus Élet* 2007. február 18-ai számában olvashattak interjút vele. – A szerk.)

A Déli Egyházkerület püspöke még tavaly karácsony előtt kereste fel Szita Istvánt, és mondta el neki a tervezett rehabilitáció hírért. Most, a kiállítás megnyitósakor így emlékezett vissza a festőművésznel tett látogatására: „Semmi nyoma nem volt bennem a keserűségnek, a tüskének. Köszönjük, hogy harmincnyolc

A roma művészek tárlatát Szeverényi Mihály festőművész (jobbra) is meglepettette

PAKSI ANZIKSZ

Jónás és a cethal – Czenhe Ilona (11 éves) díjnyertes pályamunkája

év után nem azt kérdezted, hogy hol voltunk eddig, hanem kezét nyújtottál!”

Szita István hatvankét kiállított képe közül ötven *Márk evangéliuma*, tizenkettő pedig János apostol mennyei jelenéseiről írt könyve egy-egy – a kép alján is olvasható – versének legfontosabb pillanatát ábrázolja. Ahogy az alázatos egyszerűséggel megfestett képek alkotója elmondta az egybegyűlteknél: „Ami a kereten belül van, az az Isten örömhíre Jézus Krisztusról.”

Szita István kiállításának megnyitóját követően került sor Borkó Mariann, Horváth Kálmán, Kiss Sándor, Vári Zsolt és Balogh Tibor (utóbbi nem tudott jelen lenni az alkalmon) közös tárlatának megnyitására. Az öt roma képzőművésszel való találkozásáról és közös emlékeiről szólva Szeverényi János országos missziói lelkész így fogalmazott: „Istennek adok hálát, hogy személyiükkel, szeretetükkel és képeikkel megajándékoztak bennünket.”

A fentiekén kívül egyházunk gyermekosztályának *Állatok a Bibliában* címmel meghirdetett rajzpályázatának díjazott alkotásai is helyet kaptak a művelődési házban, a sportcsarnokban pedig Szeverényi Mihály festőművész állította ki a békecsabai oltárképhez készült vázlatait.

■ V. J.

A tékozló fiú megtérése Pakson

Mivel az elmúlt hetekben több ismerős is megállított, és afelől kérdezett, hogy mit tudok Paál Gergely készülő előadásáról, érdeklődéssel utaztam Pakásra. Nem mondanám, hogy csak ezért, de péntek délután a közlekedési viszonyok minden egyéb tervet keresztülhúztak.

A művelődési ház nagytermében néhány köszöntő és bemutatkozó szó után kezdődött el a produkció. Gáncs Péter püspök vaskos vásári komédiát ígért a nézőknek, a végén katarzissal. Bevalom, számomra egyiket sem nyújtotta. A túl hosszú sikerült előadás alatt az ismert bibliai történet elevenedett meg, igaz, korunkra aktualizálva és némi „többlet happy enddel”: nemcsak az apa békél meg fiával, hanem a két testvér is egymással.

Hogy Castellano de Castellani szövege nem hatott „középkorinak”, az leginkább Tandori Dezső fordításának tudható be, amelyen utóbb alig egy-két szót változtattak. A szokatlan interpretáció okán azonban valahogy mindvégig ket-tősséget éreztem: nem tudtam eldönteni, hogy amit látok, az komédia vagy paródia. Bár mitől is lehetne komikus a tékozló fiú története? Akkor már inkább gyarlóságunk gúnya, csakhogy tele köz-helyekkel. Ám ha a darab nem ütötte is meg egy jobbfejű vásári komédia színvonalát, mindez azért nem kisebbíti a

társulat érdemét, tagjainak bizonyított tehetségét.

A színpadon a színészek nem szólanak meg. Mozdulataikat – a játékot – előre felvett szöveg kíséri (playback). Csak

ketnémák is vannak. Az előadás során azonban mindez legfeljebb sejtethető. Időnként a tékozló fiú testvére „jel”, de hogy közülük ki a „sérült”, azt a nézőtér-ről legfeljebb találgatni lehet.

Tóth Gergő, Paál Gergely és Besztercezy Attila

néha hangzik el előben egy-egy „betédal”, bár számomra ezek az operettáriák és nóták inkább zavaróak voltak, mint szórakoztatóak. A némajáték persze nem véletlen. A Színházi és Filmművészeti Alapítvány tagjai között ugyanis sü-

A hat szereplő közül hárman – Tóth Anita, Besztercezy Attila és a címszerepet alakító Paál Gergely (a darab rendezője) – hivatásos színészek. Napsugár Anna jel-táncművész, egy nemrégiben született művészeti ág első magyar képviselője,

Tóth Gergő animátor, Popele Róbert pedig rajzfilmkészítő, és színészként ebben a darabban próbálta ki magát először.

Mindebből – ahogyan említettem – az egyszeri néző szinte semmit sem észlel. Az előadás gördülékeny, a mozdulat és a háttérhang tökéletes szinkronban van, a sériáltak és „egészségesek” tökéletesen működnek együtt. Az alapítvány munkájában egyesül a két világ, áthidalva azt a szakadékot, amelyről – esélyegyenlőség címen – a mindennapokban annyit beszélünk. Pakson láthattuk, hogy a megoldás néha egészen egyszerű: csak kezét kell tudni nyújtani, vagy a kinyújtott kezét megfogadni. A többi talán meg majd magától is...

A színpadi történetben azonban mindvégig ott egy láthatatlan kéz is. Van, aki folyamatosan érzi ezt magán, van, aki elutasítja. Tékozló fiúnknak a pokol bugyrait kell megjárnia ahhoz, hogy észrevegye ezt a segítőt, hazaterelőt kezét. A tanmese akkor nemesisl át a színpadon is példázattá, amikor a megtért fiú apja kimondja, hogy „az embert, ha nem gondol Jézusára, az ördög megkísérti végül”.

Csakhogy ez a darab végi közhely akkor is közhely, ha keresztény közhely. Néha szemünk előtt lebeg, s aszerint élünk, máskor meg... Nos, ilyenkor azért talán még egy színházi emlékeztető is jól jön a tékozló fiúról.

■ VERES EMESE-GYÖNGYVÉR

Hajdú János polgármester beszéde

Elhangzott június 22-én, az 5. országos evangélikus találkozó megnyitóján.

Köszöntöm a Magyarországi Evangélikus Egyház ötödik országos találkozójának minden kedves résztvevőjét, meghívott vendégét.

Nem ez az első alkalom, hogy köszönhetjük a városba érkező evangélikus magyarokat, hiszen tíz éve az első országos találkozót is itt szervezték meg, majd a regionális ökumenikus összejövetelt is itt tartották.

Kedves jelenlévők!

Fontos és nagyon időszerű jelmondatot választottak az országos találkozó résztvevői. „Békesség néktek!” Nagyon, nagyon időszerű jelmondat! Mondhatnák, ez mindig időszerű! Lehet, most különösen az, hiszen a világban is, az országban pedig különösen nagy a szembenállás. Ember és ember között. Gyermek és felnőtt között. Nemzedékek között. Emberscsoportok között. Pártok és politikusok között.

Mondhatnák, ez mindig így volt, majd megbékélnek egymással. Nem, kedves jelenlévők! Ez nem volt mindig így, és nem fognak, nem fogunk magunktól megbékélni.

Az irracionális mértékű szembenállás már régóta mérgezi életünket, hétköz-

napjainkat. Megbénítja gondolatainkat és cselekedeteinket. Értelmes, az emberhez méltó dolgoktól, a munkától, az alkotástól vonja el az értékes energiákat.

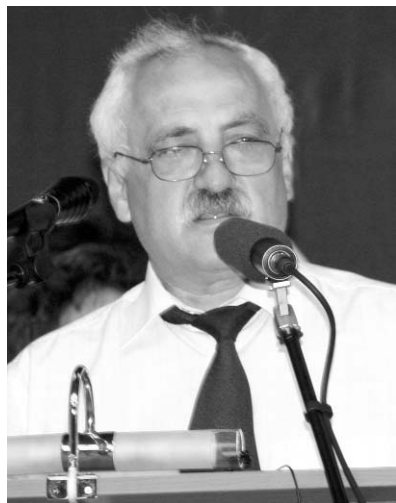

FOTO: BOTTA DÉNES

Nem fogunk megbékélni magunktól, mert már késő. Segítségre van szükségünk, mert nekünk már csak a harchoz van erőnk. A harchoz van bátorságunk. A megbékéléshez, a kiengesztelődéshez kellene az igazi bátorság, de már nem vagyunk magunktól képesek ezekre.

Isten segítségével egymásból kell erőt merítenünk mindehhez. A megbocsátáshoz, a kiengesztelődéshez, a békéhez.

Kevés ehhez a felismerés, kevés ehhez az elhatározás. Azért is kevés, mert a jó a rosszal nem köthet kompromisszumot. És bizony sokan így képzelik el a békét, így képzelik el a megbékélést.

A feladat, amit a tanácskozás maga elé tűzött, nemes és embert próbáló. Kérem a Mindenhatót, segítse és tegye eredményessé munkájukat, legyen áldás az előadásokon, a beszélgetéseken, az igehirdetéseken.

Legyen eredményes az a két nap, amelyet Pakson töltenek. Legyen ennek az országos találkozásnak kisugárzása a nemzetre, az országra és az ország kormányzásra nem mindig méltó vezetőire.

Isten hozta önöket Pakson! Köszöntöm önöket a város lakossága, képviselő-testülete és a magam nevében! Érezék jól magukat itt a sportcsarnokban, a művelődési központban, a pincesoron és a Dunán, a Duna-parton is, a találkozó minden színhelyén.

Tisztelt jelenlévők!

A mindannyiunk életében oly szükséges békesség csak nyílt, őszinte, a másikat nem legyőzni, hanem megérteni akaró emberi magatartással, hozzáállással érhető el. Biztos vagyok abban, hogy az önök találkozója közelebb visz majd bennünket ehhez az Istennek is tetsző állapothoz.

Békesség mindnyájunknak!

„Távoli találkozó”

► **Gémes Istvánt, Pista bácsit nem kell bemutatnunk az Evangélikus Élet olvasóinak. A nyugalmazott evangélikus lelkész – feleségével együtt, aki nem melleleg számos kötet szerzője – Stuttgartból érkezett a találkozóra.**

– Nem „csak” vendégként van jelen, feladatot is kapott...

– Nagy meglepetés volt, amikor pár héttel ezelőtt hírt vettem, hogy a szervezők keresnek valakit a *Megbékélés határon innen és túl* címet viselő szekció vezetésére. Ifjabb dr. Fabiny Tibor küldött egy e-mailt e tárgyban, én pedig, bár sajnos az egészségi állapotom nem tökéletes, azonnal, spontán igent mondtam. A legfiatalabb fiunk hozott el.

– Milyen benyomásokat szerzett ezen a találkozón?

– Amit most itt Pakson átéltek, sokban emlékeztet az orosházi országos találkozóra – én azon vettem ugyanis részt, azóta én nem voltam ilyen rendezvényen. Akkor igen mély benyomást tett rám – békési hazám kellős közepén –, hogy ekkora evangélikus sereglet összejött. A német evangélikus napokra, a Kirchentagra nem járok; csak egy ízben voltam, amikor Stuttgartban rendezték, de ez a találkozó egészen más. Sokkal több időre lenne szükség, hogy találkozzunk, legyen alkalom mindenkivel egy-egy kézfogásra, tudjunk néhány mondatot váltani egymással...

– Pista bácsi bizonyára sok ismerőssel találkozott itt Pakson, akikkel egyébként – mivel Németországban él – ritkán fut össze...

– Ötvenhárom éve élek külföldön. Sok helyen szolgáltam Magyarországon is, mielőtt elhagytam az országot, és nagyon nagy örömöm, hogy nem csak a lelkész kollégák, hanem régi gyülekezeti tagok is megszólítanak, vagy olyanok, akik a könyveimet olvasták. A lelkészi kart már egyre kevésbé ismerem, sokukat csak névről, az *Evangélikus Élet*ből. Itt a névhez most végre arcot is tudok kapcsolni.

– A „Békesség néktek!” mottót mennyire érzi aktuálisnak? Több megszólaló rámutatott, hogy a szétszakadozottságotól szenvedő társadalomban a békesség megteremtésénél maibb, fontosabb feladat nincs. Egyetért ezzel?

– Igen, bár hozzá kell tennem: ez a köszöntés minden istentiszteleten elhangzik! Én igazából a megbékélésre helyezem a hangsúlyt, hiszen itt erről van szó! Olyan hiánycikk ez, amit nem tudunk sehonnan beszerezni – hangzott el az első napon. A megbékélés mibenléte, az, hogy mit kell ezen értenünk, véleményem szerint a szekcióbeszélgetéseken jutott

FOTO: BOTTA DÉNES

igazán kifejezésre. Vagyis hogy mit kell tenni azért, hogy megbékéljünk egymással. A világunknak megbékélésre van szüksége, meg kell békülnie testvérek a testvérel, megbékélésre van szükség Istennel, Krisztussal. Örülök neki, hogy ezt a témát jelölték ki a szervezők.

– Mit fog magával vinni Stuttgartba, továbbítja-e a találkozó üzenetét az ottaniaknak?

– Ha hazamegyek a gyülekezetbe, természetesen beszámolok róla. Adatom az élményeket. Remélem, hogy a házi biblioráinkon – ahol harminc ember is összejön alkalmanként – fel tudjuk majd dolgozni ezt a témát.

► **Lautner Erzsébet Munkácsról érkezett; ő az utolsó megkeresztelt evangélikus a városban. Minden napjaikról és a találkozón szerzett benyomásairól kérdeztük.**

– Egy kezemen meg tudom számolni az otthoni evangélikus testvéreket. Legtöbbjük már sajnos idős, ágyhoz van kötve. Én egymagam jöttem Munkácsról, mert olyan indítást éreztem, hogy el kell fogadnom a meghívást.

– Hogyan alakult a sorsa, egy szál munkácsi evangélikusként milyen a hitélete?

– 1946-ban születtem; akkor még volt templomunk. Majd bejöttek az oroszok, s megszűnt a gyülekezeti élet, mert sokan elkerültek, elmenekültek; a szlovákok – ők voltak evangélikusok – Szlovákiába kényszerültek. Mi a családdal ott maradtunk. Beolvadtunk a református egyházba, oda járok templomba, istentiszteletre, ott élem a hitéletemet. Duplán vagyunk gazdagok: úgy érzem, evangélikus gyökereimmel a református egyházban élhetek aktív életet. Konferenciákra is járok. Nem probléma, hogy egyedül vagyok, nagyon jól érzem magam, ott is konfirmáltam.

– Miként tartja a kapcsolatot a Magyarországi Evangélikus Egyházzal?

– Úgy kezdődött, hogy Józsa Márton,

aki Kárpátalján volt lelkész, negyven év után visszatért Munkácsra, és meghívott a siófoki Makovecz-templom felszentelésére. Piliscsában is voltam konferencián, s a Deák téri templomba mindig bemegyek, ha Budapesten járok. Ott is volt evangélikáció – s most itt vagyok. Rendszeresen kapom a *Híd* magazint, és rendszeresen meghívna a magyarországi evangélikusok.

– Viszontagságos útja volt Paksig?

– Igen, a jegyembe ötszáz kilométer van beírva. Hét átszállással, vonattal jöttem. Otthon sokan csodálkoztak is, hogy egymagam nekivágok, de bennem fel se merült, hogy ne jöjjenek. Hiszen tudom, hogy nem vagyok egyedül!

Képzelm, a csarnokban „véletlenül” olyan testvér mellé ültem le, aki épp Ukrajnába fog átmenni dolgozni... Meghívott vacsorára, és kisült, hogy közös ismerőseink is vannak! Hát nem csoda ez? Fenntartjuk majd a kapcsolatot.

– Mit jelent az Ön számára a találkozó jelmondata, a „békesség néktek”?

– Annál nagyobb jelentőségű gondolat a kisebbségben élők számára Kárpátalján sincsen, mint a megbékélés. Ezért úgy fogalmaznék, az ökumené az én tulajdonképpeni vallásom... Minden felekezettel való megbékélést nagyon fontosnak tartok. Nem is tudnék hitközösség nélkül élni!

■ KÓHÁTI DÓRA

NAGY BENCE FELVÉTELEI

A paksi offertórium

A paksi országos evangélikus találkozó záró istentiszteletének offertóriumát az Esztus-ház javára gyűjtötték; az épület, amely reménység szerint hamarosan a Mevisz-Bárka központja lesz, a 2003-ban tragikus körülmények között elhunyt lelkészről, Andorka Eszterről kapta a nevét. A néhány forint híján félmilliónyi adományt június 28-án a Puskin utcai püspöki hivatalban, a találkozó kiértékelésének keretében adták át Szász Gizellának, az Esztus-ház képviselőjének.

A találkozó szervezői és a Mevisz-Bárka szakcsoportja ezúton is köszöni a testvérek áldozatkész adományát, és Isten áldását kéri az adomány felhasználóira.

MT

Éghajlatváltozás az ökumenében című írásával az *ÉvÉlet* június 3-i számában „lepte meg” olvasóinkat id. dr. Hafenscher Károly. A Magyarországi Evangélikus Egyház ökumenikus tanácsadója az alábbiakban a dolgozatára reflektáló véleményeket foglalja össze. A szerkesztőségünk címére megküldött hozzászólásokat a www.evelet.hu címen teljes terjedelmükben közöljük, egyúttal ismét felhívjuk olvasóink figyelmét arra, hogy lapunk internetes platformján bárki bármely íráshoz – még a hozzászólásokhoz is – hozzászólhat. – A szerk.

Visszhang

Az Éghajlatváltozás az ökumenében című írásomra érkezett vélemények

Köszönöm mindazoknak, akik nemcsak elolvasták cikkemet, hanem válasza is méltatták. Akik megküldték a szerkesztőségbe és/vagy címemre a véleményüket, akik reagáltak – ahogyan egyikük nevezte – „figyelmeztető jalkiáltásomra”.

Élőszóval

Mivel ezt a témát különböző hallgatóság előtt, más és más hangszerelésben 2006. szeptember 15-től a mai napig szóba hoztam, az élőszó is visszhangnak számít ebben a keretben.

„Engem is szíven ütött, amikor először olvastam a *Dominus Iesus* iratot és benne a történelmi egyházak, keresztény felekezetek kizárását az egyház közösségéből” – szolt egy neves római katolikus professzor.

„A gyülekezetben nem ilyen rossz a helyzet, mint amiről hallottunk. Fiatalok, egyetemisták között őszinte testvériség-tapasztalataim vannak” – mondta egy református lelképítő, aki külföldön is jelentős szerepet vállalt az ökumené kereteiben.

Egy ortodox pap testvérünk szerint az ő egyházában nem érzékelhető az említett klímaváltozás jelei.

A Fokoláre tagjai közül alakult csoport lakásomon hallgatta és vette fel magnószalagra véleményemet. Meglepetéssel hallották egészen új anyagként mondanivalómat. Majd értesülésem szerint más Fokoláre-csoportokban is lejátszották és megvitatták a felvett anyagot.

Telefonon

Többen is – Budapestről és az ország más részeiből – beszámoltak saját tapasztalataikról, pozitív, illetve negatív jelenségekről egyaránt. Egyfelől tájékozatlanságról, másfelől csak a helyi gyülekezeti összefüggésekről tanúskodtak a megnyilvánulások, főleg a januári imahéttel kapcsolatosan.

Helyeselték megállapításomat, hogy az ökumenikus kapcsolat személynél, nagyrészt a helyi lelkészekről függ. Szolnoki gyülekeztünk egyik presbitere és lelkésze különösnek tartja, hogy míg a görög katolikusokkal jó viszony áll fent, addig a római katolikusokkal csak udvariassági szinten van közösség.

Volt olvasóm, aki a *Theologiai Szemlében* megjelent, azonos tárgyú, de szakembereknek szóló cikkemre reagált. Kijelentette, hogy semmi rosszat nem mondtam, csupán tényeket soroltam fel. Az evangélikus-ságról mintegy a híd szerepét betöltő felekezetről tett említést, és örömeinek adott hangot, hogy mi, evangélikusok mind a római katolikusokkal, mind a reformátusokkal testvéri kapcsolatot tarthatunk fent.

Levelek

E cikkkel kapcsolatban hozzám is – amint a szerkesztőségbe is – érkeztek levelek.

Volt jogász szerző, aki egyházszerepéről tett tanúságot, kifejezvé: „aggódom egyházamért”. Mint írja, nagy érdeklődéssel olvasta cikkemet. Bizik abban, hogy nálunk a *Dominus Iesus* irat nem vet további hullámokat. Sajnálja, hogy e tárgyban kevés az ismerete. Tudom róla, hogy jogtudós létre teológiai kérdések is érdeklik, és egyházunk mai állapota is szívügye.

Egy lelkész özvegye írásában pesszimistának tartja megállapításaimat. Ugyan már évek óta ő is érzi az „éghajlatváltozást”, de nagyon sajnálja, hogy sem lelkészeink, sem gyülekezeti tagjaink nem elég tájékozottak az ügyben. Különösen fáj a levélírónak a közös úrvacsora vételeinek hiánya. Helyesli a személyfűggés tényének megállapítását. A cikkben felvetett problémákkal kapcsolatban azt reméli, hogy gyülekezeti szinten népünk mit sem tud róluk, hiszen „tőlük nagyon messze van Róma”. Szeretettel fogalmazza meg: „A rómaiak kegyességi formái nem ellenünk irányulnak, nem kell ezeket gátolni, csak hadd gyakorolják vallásosságukat.” „Ha az ökumené nem lstenöl van, majd magától megszűnik, de ez nem fog bekövetkezni, mert Isten az egybegyűjtés Istene” – írja. Amint fogalmaz, Szentlélekért kell könyörögnünk, hogy eredményes legyen ökumenikus törekvésünk.

Egy sokáig külföldön élő, már nyugdíjban lévő lelkész testvérünk a következőképpen írt: „Lutheri bátorságot kell gyakorolni, hogy merjünk szembenézni akár a pápával is... Miért akarjuk mindenáron a rómaiak jóindulatát elnyerni?” Így summáz: az evangélium tiszta hirdetése a mi dolgunk, így leszünk jó helyen, még ha vihar jön is.

A levelek között a legszellemesebb talán egy nyugdíjasan is aktív, külföldön szolgáló lelkész testvérem hozzászólása: *Tyúkszemre taposás sorozatban* a címe. Szerinte Ratzinger bíboros pápává választása előtt sem szerette az ökumenikus barátkozást. Lehet, hogy nem helyeselte az 1999-ben született *Közös nyilatkozatot* sem. „Majd az egyház nevet is megtagadta tőlünk, és csupán egyház jellegű csoportosulásnak nevez minket” – írja. Levélírónk fájlatja továbbá a vegyes házasságban élők és az elváltak római katolikus fejelemzését. Mint e témában otthonosan mozgó, egykor Brazíliában szolgáló lelkész, nem érti a pápa latin-amerikai magatartását az őshonosokkal kapcsolatban. XVI. Benedek a spanyol és portugál hódítókat dicsérte, ezt pedig az őslakosok mai utódainak sokasága arrogáns magatartásnak értékelte.

Az utolsó, említésre méltó levél egy Deák téri nőtestvérünk tanúságtétele. Vegyes házasságokban élő családtagjai nemcsak megtürik egymást, hanem őszintén becsülik és szeretik a különböző vallású családtagokat – derül ki belőle.

Névtelen levelekre nem szoktam válaszolni, de az egyiknek a tartalmát most mégis megemlítem. Szerzője az ökumenikus mozgalmakat a világ zsidóságának érdekeként említi, és ennek megfelelően politikai és üzleti befolyást sejt. Az ilyen hangú levelek nem ismeretlenek előttem. Néha óvnak, máskor támadnak. Ez hozzátartozik az újságírásához.

A visszhangokról részletesebben is lehetne beszélni, de az adott keretek nem alkalmasak erre. Ismét tanulhatam belőlük, csaknem hat évtizede gyűlö gyakorlati és elméleti ismereteim birtokában is.

■ HAFENSCHER KÁROLY

A Biblia éve 2008

Beszélgetés a magyar bibliatársulat főtítkárával

► **Mostanában az egyházi és a világi sajtóban is egyre gyakrabban hallani arról, hogy az egyházak kezdeményezésére 2008 a Biblia éve lesz. Szerkesztőségünk Pecsuk Ottót, a Magyar Bibliatársulat Alapítvány (MBTA) főtítkárárt kérdezte a rendezvény-sorozatáról.**

– Honnan származik a Biblia évek alapötlete?

– Európa német és francia nyelvű országaiban 2003-ban tartották a Biblia évét. A magyarországi evangélikus olvasók is hallhattak erről akkoriban, meglehetősen nagy publicitása volt. A kezdeményezés ott és akkor azt jelentette, hogy az egyházak, a tartományi bibliatársulatok, az azokat összefogó Német Bibliatársulat és a katolikus Bibelwerk együttesen és a munkát összehangolva szervezték a Biblia éve programjait. Ebben voltak a Biblia jobb megismerését elősegítő „ismeretterjesztő” programok, kiadványok, megjelenés a televíziós, rádiós, internetes és a hagyományos médiában, ugyanakkor az egyház belső életét is megalapozó kezdeményezések, istentiszteletek, közösségi alkalmak.

A Biblia éve gondolat kommunikálása olyan jól sikerült, hogy hamarosan a világi kulturális intézmények, múzeumok, könyvtárak, színházak körök, zenekarok, iskolák és egyetemek is bekapcsolódtak; mindenki a maga szemléletéhez, képességeihez és anyagi lehetőségeihez mérten részt saját programokkal a nagy kezdeményezésben.

A német bibliatársulati kollégák egyöntetű véleménye szerint hatalmas munka volt; óriási anyagi ráfordítást, ugyanakkor semmihez sem mérhető ismertséget, „újráfelfedezettséget” jelentett a Biblia, Isten igéje számára, ráadásul elsősorban azok között, akik egyébként valószínűleg közömbösek voltak az egyház és a Szentírás iránt. Talán elég annyit mondani, hogy az akkori közvélemény-kutatók szerint az európai mércével meglehetősen szekularizáltak tekinthető német emberek közel fele tudta, hogy 2003-ban a Biblia éve van.

– Milyen szándék vezette a magyarországi Biblia-év meghirdetését?

– Amikor az MBTA és tizenkét taggyülekezete 2006 végén útjára bocsátotta ezt a kezdeményezést, szerettünk volna eljutni oda, hogy egyházakban belül és kívül mindenki magának érezze a Biblia évét. Természetesen ennek a kettősségnek megfelelően

más és más eszközökkel kell megszólítanunk az egyházon belüli és az egyháztól elidegenedett embereket. A keresztény embereknek is nagy szükségük van arra, hogy megerősödjék bennük a tudat, hogy a Szentírás az életünk egyetlen hiteles zsinórmértéke, és még ma sem találni jobb eszközt az élet nagy kérdéseiben való eligazodáshoz, mint a Bibliát, mondjon bárki bármit.

Az egyházaktól távol élő emberek esetében a nagy kérdés a vonzó és érthető kommunikáció. Ebben még nagyon sok tanulnivalónk van, de ideje ezt is elkezdenünk. A külföldi példa is azt mutatta, hogy egy ilyen programozat akkor lehet sikeres, ha el tudjuk érni, hogy minél többen tekintsek saját ügyüknek a Bibliáról való beszélgetést, a Biblia alaposabb megismerését és másokkal való megismertetését. Ez a megközelítés és kommunikáció döntő módon különbözik az olyan kezdeményezésektől, amelyekben egy központi szervező testület vagy intézmény mondja meg, hogy ki mit csináljon.

Meggyőződésünk, hogy a Biblia üzenetében és hatásában olyan felmerhetetlenül gazdag könyv, hogy mindenki egyéni és egyedi módon hat. Ha valaki veszi a fáradságot, hogy megismerje, ráébred, hogy egészen sajátos módon, csak neki szólóan nyílik meg. Ezért mi sem szeretnénk senkinek megmondani, hogyan olvassa vagy hogyan érse a Bibliát. Régi protestáns örökségünk, hogy a Szentírás önmagát magyarázza. A Biblia éve arra is kiváló alkalom, hogy ezt a lutheri elvet a gyakorlatban is engedjük megvalósulni.

a kulturális és a szellemi élet képviselői is kihívásnak érezzék, hogy mit tudnak hozzátenni a Biblia évéhez, hiszen a Szentírás – ha más síkon is – az ő számukra is kiemelt jelentőséggel bír.

A Biblia éve elsősorban nem az egyház népszerűségének a visszaszerzéséről, hanem a Bibliáról fog szólni. Ha a Biblia éve gondolat megerősödik és a „saját lábára áll”, a bibliatársulat csupán egyfajta koordinátor vagy

katalizátor szerepet tölthet be: nyomom követjük, hogy ki mit csinál a Biblia éve keretében, és ötletekkel, javaslatokkal, irodalommal segítjük azokat, akik ezt igénylik. Emellett természetesen minden egyház és azon belül minden gyülekezet szabadon tervezheti és szervezheti a maga sajátos hagyományain alapuló programjait. Lehetőség van a legkülönfélébb egyházközi összefogásokra is, mint ahogyan az például már a közös médiakampány ügyében körvonalazódik a három „nagy” egyház, a katolikus, a református és az evangélikus között.

– Milyen saját tervekkel készül a Magyar Bibliatársulat Alapítvány a Biblia évére?

– Javaslatunk szerint az év hivatalos megnyitása 2008-ban az ökumenikus imahéten, az egyházi vezetők közös bejelentésével történe. A tervek szerint három nagyobb közös katolikus–protestáns rendezvény lenne az év során. Az első egy biblikus szimpózium Esztergomban június végén, külföldi és magyar biblikusoknak és más szakterületek tudósainak a részvételével. A szimpózium témája a Biblia jelenléte és hatása a mai szekularizált és mediatisált társadalomban lesz.

A másik központi rendezvény egy bibliai tárgyú zeneművet felvonultató hangverseny lesz, valamint az ősz folyamán. A harmadik kiemelt rendezvény pedig terveink szerint az a bibliai kiállítás lesz, amely 2008. november 21-én nyílik az Országos Széchényi Könyvtárban, bemutató a magyar nyelvű Biblia kiadás- és hatástörténetét egyaránt.

Tervezzük emellett egy központi honlap beindítását, amely minden, a Biblia évéhez kapcsolódó programot összegyűjtünk, s ahol az érdeklődők megbízható információkat és háttéranyagokat találnak. Előkéztetésben van egy ötletár vagy programfüzet is, amelyben számos tanácsokat, javaslatokat, információkat gyűjtünk össze a Biblia éve gyülekezeti megünnepléséhez: ezt igyekszünk még az ősz folyamán ingyenesen el-

juttatni az MBTA taggyülekezeteinek minden gyülekezetébe. A Biblia éve talán legmaradandóbb jelének pedig azt a különleges Újszövetség–Zsoltárok–kiadást szánjuk, amely az „új olvasók” számára bevezetéseket is tartalmaz a bibliai könyvekhez.

– A Biblia éve 2008 jelmondata a *Jelenések könyve egy félmondatát válasszotta: „Boldog, aki olvassa...”* (Jel 1,3). Miért éppen erre esett a választás?

– Meggyőződésünk, hogy a Biblia olvasása és az életünknek a Biblia alapján történő átalakítása – és ide a legemlékezőbb erkölcsi normáktól az emberünk levétközésén át a hit által megigazított új ember felöltözéséig nagyon sok minden tartozik – boldogabb embereké tehet bennünket. Ez az egyház missziójának alapvetése és több millió keresztény ember személyes tapasztalata egyaránt. Ennek a szélesebb társadalom számára való érthetőbb tolmácsolása és hitelesebb megélése révén a Biblia évében az egyházak végre azt mutathatják fel, hogy ez alkalommal nem azért fogunk össze, hogy kérjünk valamit a társadalomtól – megbecsülést, társadalmi rangot, állami normatívát –, hanem azért, hogy abból adjunk, ami a lényegünk, és ami évszázadokon át megőrzött bennünket emberi gyarlóságaink és hibáink ellenére. Azt hiszem, hogy ez a jelmondat igazi értelme.

Van azonban két másik érdekessége is, amely miatt különösen alkalmasnak találtuk. Az egyik a jelmondat „profán” üzenete: egy olyan korban, amikor az olvasás, legfőképpen pedig az értő olvasás kiveszőben van, egyre terjed a funkcionális írástudatlanság, a kultúra és az oktatás képviselőinek szent kötelességük csatlakozni egy olyan jelmondat-hoz és kezdeményezéshez, amely egy páratlan kultúrtörténeti érték, a Biblia olvasására és általában az olvasásra buzdít.

A jelmondat másik érdekessége, amellyel a Biblia éve egyetemes keresztény jellegére is rámutat, hogy mind a Károli-fordításban, mind a hagyományos – a Szent István Társulat által kiadott – katolikus fordításban pontosan ugyanúgy szól: az új fordítás már pontosítja és a gyülekezeti szituációhoz közelíti az igét: „Boldog, aki felolvassa...” Ki tudja, talán az összefogásban megvalósított Biblia éve 2008 jelmondata ahhoz is erőt adhat, hogy egyszer elkészüljön egy közös katolikus–protestáns bibliafordítás...

■ EVÉLET-INTERJÚ

Nyár van, de beszéljünk még a pünkösdről!

Egyszerű kísérletet javasolt valaki – egy mélyebb lelki igazság megtanulása érdekében. A példázatszerű kísérlet lényege annyi volt csupán, hogy – kinyújtva karunkat – vegyünk a kezünkbe egy olyan tárgyat, amelyet semmiképpen sem szeretnénk elejteni.

Meglepődve tapasztalhatjuk: kinyújtott karunkat ösztönyszerűen úgy tartjuk, hogy a tenyerünk a föld felé néz. Ösztönösen becsukjuk a markunkat, hogy el ne ejtsük a kiválasztott tárgyat. Ha kinyitnánk a tenyerünket, akkor kedvenc tárgyunk a földre zuhanna, és bánatunkra – ha törekeny holmi – összetörne. S mert nem akarjuk, hogy választott kedvenc tárgyunk összetörjön, megsérüljön, bepiszkolódjon, szorosan markoljuk.

Ujjainkat nem nyithatjuk ki, mert akkor elveszítjük azt, amihez ragaszkodunk. Márpedig az a jellemző ránk, hogy nagyon ragaszkodunk a dolgainkhoz – olyannyira, hogy sokszor a rab-szolgájká válunk. Mert ragaszkodunk hozzájuk, markoljuk, tartjuk őket egyre görcsösebben. Mert őrizni akarjuk! Görcsösen!

Hogyan lehet bármit is a tenyerünkben megőrizve elengedni?

Itt van a kinyújtott kar, a marok s benne a megőrzendő, értékesnek vélt tárgy, és most a tenyeremet az ég felé fordítom: minden veszedelem nélkül kinyithatom a markomat, az ég felé fordított tenyeren ott marad a tárgy is. Már nem kell görcsösen markolni; az ég felé fordított tenyér áldásként kapja meg azt a képességet, hogy bármit is elengedve őrizzen, tartson meg.

Nem mindegy még a kéztartásunk sem – s mennyivel inkább mélyesleges lelki igazság ez életünk teljességére, egészségére nézve! Csak egyetlenegy olyan irány van, amely lehetővé teszi számunkra életünk megőrzését. A föld felé és az ég felé fordított tenyerünk egyszerű, de mélyeslegesen szellemes jelkép: életünk jelképe. Nem mindegy, hogyan kezeljük életünk dolgait: föld felé fordítottan vagy az ég felé fordítottan.

Sajnálatos módon a legtöbb, magát kereszténynek tartó felebarátunk vagy testvérünk az életét „föld felé irányított” módon éli. Sajnálatos módon nagyon sokszor velünk is ez fordul elő; bár mondogatjuk a hitvallás ősi szövegét, de gondolataink, érzéseink, a lelkünk macskul a föld felé fordulnak.

Éppen a pünkösdi Lélek világíthatja meg a számunkra ezt a szent titkot! „Az Úr ezt mondta Ábrámnak azután, hogy Lót elvált tőle: *Emeld föl tekinteted...*” (1Móz 13,14) „*Ti süketek, halljatok! Ti vakok, nézzetek föl, és lássatok!*” (Ézs 42,18) „*Nézzetek meg a kezemet és a lábamat, hogy valóban én vagyok.*” (Lk 24,39)

A Szentírásban nagyon sokszor olvasható olyan tartalmú fölszólítás, hogy emeljük fel a tekintetünket, ne csak a földre nézzünk. Mert ez a mi egyik legnagyobb kísértésünk: a rövidlátás, a „földlátás”. Mi a titkuk ezeknek az igei felszólításoknak? Hogy felfelé fordított legyen a tenyér!

A pünkösdi titka a kiáradó Szentlélek csodája, s a tanítványok feladata „csak” annyi volt, hogy „mindnyájan együtt voltak ugyanazon a helyen”, s „hirtelen” szélrohamhoz hasonló zúgás támadt, „majd valami lángnyelvek jelentek meg”, és az addig zavarodott tanítványok hatalmas, grandiózus változáson mentek keresztül (lásd ApCsel 2). Az addig életüket rettegve féltő, bezárkózó tanítványokból bátor hitvallók lettek, akik nem kapaszkodtak tovább görcsösen az életükbe.

Nagypéntek után – Krisztus feltámadása ellenére – a tanítványok ugyanis görcsösen kapaszkodtak az életükbe, rettegve markolták, hogy megőrizzék. Zárt ajtó, talán még gerendával is betámasztva. Mert ilyen az ember. Orvos, gyógyszer, kórház (ha még egyáltalán van): mindent megteszünk a testiün-

kért, az életünkért. Rendjén is van ez, mert az életet sem elveszteni, sem elveszteszteni nem szabad, és nem is kell! Láttuk az ég felé fordított tenyerünket: a féltett tárgy görcsös markolás nélkül is megmarad rajta...

Pünkösdi emberi titka a várakozás – „Amikor (Jézus) együtt volt velük, megparancsolta nekik: *»Ne távozzatok el Jeruzsálemből, hanem várjátok meg az Atya ígését, amelyről hallottátok tőlem...«*” (ApCsel 1,4) Ez a várakozás az „ég felé fordított nyitott tenyér”. Így nem elvesztjük, hanem éppen-hogy megőrizzük az életünket! Amíg a tanítványok görcsösen és rettegve őrizték az életüket, egyetlen egy lépést nem mertek tenni a misszió, a küldetés érdekében. Bár egyetlen érdemtelen érdemük volt: együtt voltak jó helyen és jó időben, és „hirtelen” megtörtént a mennyei csoda, zúgott a szent szél, és a szent lángnyelvek lobogva égtek (mert eljött az ég). Égtek, de nem égtek, csak áttűzesítették a rettegéstől görcsösen markolászott életüket, hogy Krisztusban szabadabb legyenek.

Pünkösdi isteni titka: „hirtelen” és „majd”!

A föld felé fordított tenyérből minden kiesik, ellenben az ég felé fordított tenyér bármi értéket megtarthat. A föld felé fordított élet a sír felé, a temető felé tartó élet, a vége pedig reménytelen zokogás, tompa elszibbadás vagy mesterseges kábulat. Ha nem az ég, a menny felé fordulunk, akkor egyszerűen csak fel-fordulunk...

Am az ég felé fordított élet „hirtelen” és „majd” megtelik Lélekkel! Attól kezdve minden világos: küldetésünk van a misszióra, beszélünk, tanítanunk kell az ég felé fordított tenyér, vagyis a menny felé fordult élet csodálatos élményéről, és létünk örök értelme pünkösdi világosságban ragyog fel.

Várjátok, a Lélek jön!

■ RIBÁR JÁNOS

Kinn és benn

A közelmúltban arról adott hírt a média, hogy egy dúsgazdag hölgyet, bizonyos Paris Hilton ittas vezetés miatt börtönbüntetésre ítélték, de rövid idő elteltével – egészségi okokra hivatkozva – szabadon bocsátották. Az érintett a négy fal között állítólag elgondolkodott az életéről, és arra a következtetésre jutott, hogy semmi sem történik véletlenül.

Az idő majd megmutatja, hogy sikerül-e megvalósítania elhatározását, amely szerint mostantól kezdve minden másképp lesz: felhagy eddigi léha életmódjával, megváltozik.

Könnyen lehet persze, hogy részéről nem komoly döntésről, csupán hirtelen fellobbanásról van szó. Róla eddig is az élt a köztudatban, hogy partiról partira, buliból buliba jár. A vele történeteket ezért a kívülálló egy kézlegyintéssel is elintézheti, mondván, várható volt, hogy ilyen életvezetés mellett előbb-utóbb megüti a bokáját. Az „egyszerű halandó” – több-kevesebb kárörömmel a hangjában – talán még azt is hozzáfűzi: megérdemelte...

Bárhogy legyen is, az bizonyos, Paris Hilton nem számított arra, hogy – ha csak rövid időre is – rácsok mögé kerül. Könnyen lehet, hogy mindaz, ami történt, nem csupán cselekedeteinek jogos következményeként esett meg vele, hanem azért, mert neki erre volt szüksége ahhoz, hogy változzon, változtasson.

Számtalan olyan eset adódhat egy „egyszerű, hétköznapi ember” életében is – betegség, váratlan haláleset –, amely változásra, változtatásra ösztönözheti őt. Ezeket megélheti igazságtalanságként, de lehetősége van arra is, hogy kellemetlen helyzeteket, nehéz problémákat olyan sajátos „jelekként” értelmezzen, amelyek emlékeztetik őt arra, hogy az élete nemcsak az övé, hanem Istentől kapta, hogy szolgáljon vele az Úr dicsőségére és a többiek javára. Ezek az úgynevezett „jelek” felidézhetik benne a Szentírás intó szavait: „...ne igazodjatok e világhoz, hanem változzatok meg értelmetek megújulásával...” (Róm 12,2)

Amikor azonban valaki úgy határoz, hogy a fenti ige utasítását kívánja követni, be kell látnia, hogy habár a változáshoz elsősorban belső szándék szükséges, a pusztán elhatározás önmagában nem elegendő. Ilyenkor mindenkinek erőt adhat a tudat, hogy bátran folyamodhat az Úrhoz, mert ő „erőt ad a megfáradtnak, és az erőtlent nagyon erőssé teszi” (Ézs 40,29). Lehet, hogy nem azonnal. És lehet, hogy nem úgy, ahogy váránk, de a gondviselő Atya mindig segít.

Nem mindig azt adja, amit kérünk, de mindig megadja azt, amire valóban szükségünk van.

■ G. Zs.

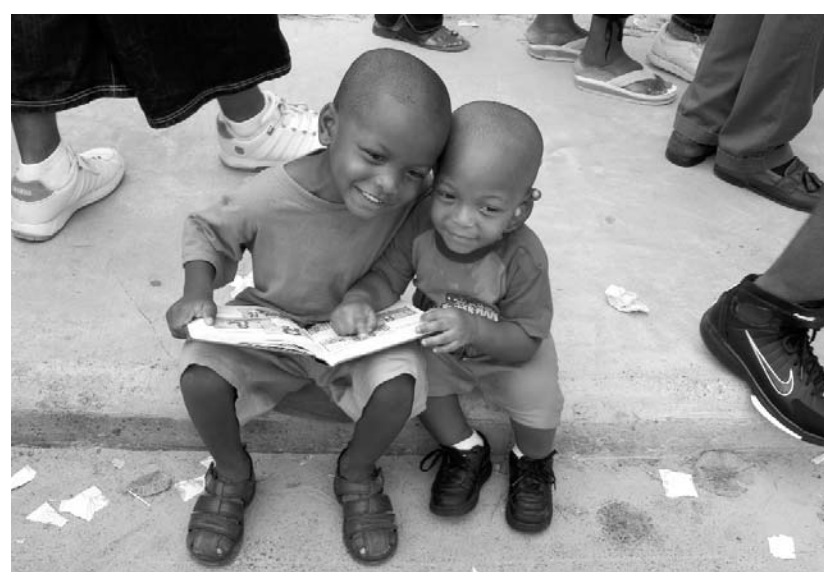

FOTO: MBFA-ARCHIVUM

Kedves Gyerekek!

► **Mostani hatrészes sorozatunkban Petivel és Bálinttal, két jó barátal ismerkedhettek meg, akik mindig együtt töltik a szünidőt, és sok kalandban van részükhöz. Minden részben találtok egy-egy rejtvényt is. A helyes megfejtéseket – akár utólag is – küldjétek el szerkesztőségünk címére (Evangelikus Élet szerkesztősége, 1085 Budapest, Üllői út 24.); a borítékra írjátok rá: Gyermekvár. Jutalmul a sorozat végén ajándéksomagot kaptok.**

A fiúk egyik nap nagyon korán keltek, mert Bálint nagypapájával, Feri bácsival a hegyekbe mentek. Az ottani pásztoroknak vittek egy-két dolgot. Amikor felértek a gyönyörű vidékre, Bálint, aki városban élt, sóhajtván nézett körül.

– De jó lehet itt élni! Nincsenek bűdös autók meg csörömpölő villamosok. Kár, hogy nem hoztam magammal a furulyámat! Zoli bácsi, a zeneiskolai furulyatanárom biztos örült volna, ha eljátszotam volna egy-két pásztoros dalt. Hármat is tanultunk az évben.

– Szerintem is jó lehet itt dolgozni – mondta Peti. – A pásztorok biztos egész

nap csak a fűben fekszenek, miközben a nyáj vígan legelészik. Ha nagy leszek, lehet, hogy én is pásztor leszek.

– Tényleg azt gondoljátok, hogy nekik csak ennyi a dolguk? – kérdezte Feri bácsi. – Mert én bizony sok éve járok ide hozzájuk, de nemigen láttam őket a fűben heverészni. Fáradtságos munka az övék: a nyáját állandóan terelni kell, hogy dús fűvű legelőt találjanak. Azonkívül fejni és nyírni is kell őket. De talán az a legfontosabb, hogy nagyon kell vigyázni rájuk, nehogy elkóboroljanak, vagy megtámadja őket valami vadállat. Legalábbis a jó pásztor ezt teszi.

Egyszer Jézus is az ilyen jó pásztorhoz hasonlította magát. Ugyanis a farizeu-

GYERMEKVÁR

Rovatgazda: Boda Zsuzsa

sok és az írástudók nem nézték jó szemmel, hogy szóba állt, és sokszor együtt is evett a vámszedőkkel és más bűnös emberekkel. Elítélték őt emiatt. Jézus akkor egy példázatot mondott el nekik. Ebben a történetben egy pásztor volt száz juha, ám az egyik nap az egyik elkóborolt a nyájától. A pásztor ekkor otthagya a kilencvenkilencet, és addig ment, keresett bokrokban, mászott le sziklahasadékokba, amíg meg nem találta az egy elveszettet. Akkor nagy örömmel felvette a vállára, és hazavitte. Összehívta barátait, hogy együtt örüljenek.

Amikor egy bűnös ember megtér, és Jézus követője lesz, a mennyben is így fognak örülni.

Végezték el a juhokon látható számtani műveleteket! Amelyiknél száz a végeredmény, az a juh kóborolt el a nyájából. Melyik az?

RAJZ: JENES KATALIN

HETI ÚTRAVALÓ

Kegelemből van üdvösségetek a hit által, és ez nem töletek van: Isten ajándéka ez. (Ef 2,8)

Szentháromság ünnepe után az 5. héten az Útmutató reggeli és heti igéiben az Atya- és a Fiúisten biznyságtételre hív el embereket a Szentlélek Isten által. Az élő ige megváltoztatja az elhívottak életének irányát, hiszen „Isten azt akarja, hogy minden ember üdvözüljön, és az igazság ismeretere eljusson” (1Tím 2,4; LK)! A sikertelen éjszakai halászsát eredményes nappali halfogás követte, de ezen a hálón a halászok is „fennakadtak”. Az, hogy a szent Isten találkozik a bűnös emberrel, félelmet kelt ez utóbbiban. De Jézus nem küldi el, hanem szolgálatba állítja Pétert: „Ne félj, ezentúl emberhalász leszel!” (Lk 5,10) Emberhalász, aki a bűn tengeréből az ige hálójával kifogja és életben hagyja a kimentetteket: „Mert a keresztről szóló beszéd boldonság ugyan azoknak, akik elvesznek, de nekünk, akik üdvözülünk, Istennek ereje.” (1Kor 1,18) A kereszten történt szabadítás az igazi erő és bölcsesség forrása, ezért Pál igehirdetésének középpontjában (is) a megfeszített Krisztus áll. Jézus, mielőtt elhívta volna követőit, „Istenhez imádkozva virasztotta át az éjszakát. Amikor megvirradt, odahívta tanítványait, és kiválasztott közülük tizenkettőt, akiket apostoloknak is nevezett...” (Lk 6,12b–13) Ma is így van: „Nem ti választottatok ki engem, hanem én választottalak ki...” (Jn 15,16) Bételben Jákóbbal másodsorú is beszélt Isten, s ez az elhívása névváltoztatással is járt: „De nem neveznek többé Jákóbnak, hanem Izráel lesz a neved. (...) Én vagyok a mindenható Isten!” (1Móz 35,10.11) Az Úr ekkor megismételte a választott népéről Ábrahámnak tett ígéreteit. Ezékiel látomásában Isten dicsőségének szemtanúja volt. Isten elhívta és megbízta őt: „Emberfia, elküldelek téged Izráel fiaihoz, a lázadó néphez... (...) Hirdesd nekik az én ígétet, akár hallgatnak rá, akár nem törődnek vele...” (Ez 2,3.7) Jeruzsálemben, az apostoli gyűlésen hangzottak el a Péter szavai, amikor elutasította, hogy a pogányokból lett keresztények nyakába a törvény igáját tegyék, amelyet a zsidókból lett keresztények sem tudtak elhordozni: „...abban hiszünk, hogy mi is az Úr Jézus kegyelme által üdvözülünk. Éppen úgy, mint ők.” (ApCsel 15,11) Ezért az „oszlopostólér” nem hiába imádkozott az Úr Jézus keresztthalála előtt: „...de én könyörögtem érte, hogy el ne fogyatkozzék a hied: azért, ha majd megtérsz, erősítsd atyádfiait.” (Lk 22,32) Érted?! Ezt élte át Pál is a damaszkuszi úton; őt is biznyságtételre hívta el a Feltámadott. Mint írja: „...mert engem is megragadott a Krisztus Jézus.” (Fil 3,12) Mai megragadottak és elhívottak! Mi se állapodjunk meg – hiszen még nem értünk be a célba –, hanem kövessük a másik „oszlopostól” életpéldáját: „...egyvet tesztek: (...) futok egyenest a cél felé, Isten mennyei elhívásának a Krisztus Jézusban adott jutalmáért.” (Fil 3,14) Luther is tanácsolja: „Ezért az újjászületett hívő mindhalálig, napról napra lehesen megigazult (...), és soha meg ne állapodjék!” Zengjünk hálát: „Elfogadtál és elhívta, élő Jézus, Mesterünk. / Kegelem, hogy veled járó tanítványok lehetünk. // (...) Szentlelkeddel vezess minket...” (EÉ 475,1.4)

■ GARAI ANDRÁS

Fébé-díj másodszor

Talán emlékeznek rá a kedves olvasók, hogy a Fébé Evangélikus Diakonissza Egyesület másfél évvel ezelőtt megalapította a Fébé-díjat, amelyet az egyesület választmányának jóváhagyásával évente ítélt oda a tárgyévben kiválasztott három iskola tantestülete annak az evangélikus diáknak, aki a tanév során a felebaráti szeretet vagy az igazságosság szép cselekedetének kiemelkedő példáját adta iskolatársainak.

Ebben az esztendőben másodszor került sor a díjak átadására; az elismerés könyv- és pénzjutalomból áll, illetve a díjazottat és családját az egyesület térítés nélkül vendégül látja a Fébé konferenciáján, Piliscsabán.

Június 18-án a Békéscsabai Evangélikus Gimnázium, Művészeti Szakközépiskola, Kollégium és Alapfokú Művészetoktatási Intézményben Lipták Katalin vehette át a díjat Taschner Erzsébet főnök asszonytól; június 20-án a Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnáziumban Adámi Jánosnak Endreffy Mária testvér, a győri Péterfy Sándor Evangélikus Oktatási Központban pedig Kovács Noéminek Magassy Vilma testvér adta át a Fébé-díjat. Mindhárom díjazott a 12. évfolyam tanulója.

Isten áldja meg fiatal testvéreink életét, s az ő példájuk mutassa meg mások számára is azt, hogy szeretni jó!

■ VEPERDI ZOLTÁN

Thököly koszorúja

Egy kertbe kerültünk jeles ösök seregével,
Egyként elesett hajdani hősök seregével.
(Yahya Kemal Beyatli: Ének Mohácsról
– Bede Anna műfordítása)

A törökországi Izmitben – a hajdani Nikomédiában – június 12-én egyházunk, valamint a magyar állam képviselői megkoszorúzták Thököly Imre fejedelem emlékművét abból az alkalomból, hogy a fejedelem háromszázötven éve született, emlékművét pedig száz évvel ezelőtt állították föl a Márvány-tenger menti városban. Örültem, hogy munkatársammal – Sullayné Szigetvári Ildikóval – koszorút vihettünk Thököly emlékművére. Mint a Magyar-Török Baráti Társaság tagjainak, mindkettőnknek szívügye volt az ünnepi óra, hiszen 2005-ben, amikor a Thököly-emléket újraavatták – ugyan önhibáján kívül –, nem volt jelen az egyház.

A koszorút munkatársam választotta: fából, dióból, kővirózsából készült, így jól viselte az utazás viszontagságait; másrészt – úgy ítéltük meg – illett is egy katonáember emlékéhez. Felirata a következő volt: *Thököly Imre fejedelem emlékére / Hitfelei, a magyar evangélikusok.* Így fogalmaztam – nem túl hosszan és nem túl röviden –, túllépvén hivatalosságon és trianoni határokon. Eredetileg bibliaidézet is volt a fejében, de a szalag hosszúsága határt szabott, s így a tárgyi megközelítésre szorítottam.

Örömmel tapasztaltuk, hogy az eseményre érkező autóbussz utasai között nem csupán ketten vagyunk lutheránusok. S nem kisebb örömmel tapasztaltuk, hogy Izmit önkormányzata milyen megbecsüléssel viseltetik Thököly fejedelem emléke iránt. A haszon reménye sokakat megmozgat mindenütt, de a török nép alapjában nem álmódó, s így aligha képzelet, hogy egy Isztambulnál, másfél milliós iparváros forgalmát éppen a Thököly-emléktúra lendítik föl. Ingyen sem véli. Mégis kijött a másfél milliós város főpolgármestere, s tisztességes méltatta a megboldogult fejedelmet. Ott volt a helyi sajtó, a tévé s az önkormányzat számos vezető képviselője.

Az esemény kapcsán ugyan megfordultunk Isztambulban, Rodostóban, de most csupán az izmiti eseményekről szólnok, amelyek önmagukban is megmutatják, mennyire komolyan vették a törökök a Thököly-évfordulót és a magyar vendégeket.

Izmit – amelynek újabb keletű hivatalos neve már Kocaeli – Isztambultól száz kilométernyire található, az ázsiai oldalon. Ósi város, egyben a mai Törökország egyik legfejlettebb nagyvárosa. E helyen halt meg Hannibál, s e helyen rendezte be székhelyét a nem keresztény ókor utolsó nagy embere, Diocletianus.

A jelenről szólván egy kortárs török politikust idézek, aki úgy véli, hogy Isztambul ma is csupán Izmittal együtt alkot valami teljes egészet. A nyolc év előtti földrengés ugyan hallatlan sebeket okozott, de a város élete ma pezsgőbb, mint valaha.

A június 12-i rendezvény a helytörténeti múzeum előtt kezdődött, ahova Isztambultól érkeztünk. A köszöntések elhangzása után megtekintettük a múzeumot, amelyben ma már Thököly-vitrin is látható. Egy másik magyar vonatkozás – nem szembevetendő –, hogy a száz év előtti város egyik képét a Friss Újságból vették át a törökök.

Következő állomásunk Abdülaziz szultán 1870 körüli nyaralója volt. E historikus, egyben orientalizáló stíluson egy időben majdnem kötelező volt fíntorogni – egy, a két világháború közötti német művészettörténész még „szardanapali stílus”-ról beszélt –, ma egyre inkább elfogadják. A közönségnek is egyértelműen tetszett a szultáni nyaraló, ahonnan még akkor is elbűvölő a márvány-tengeri kilátás, ha az utókor betontömbökkel próbálta csúffá tenni a képet.

Ebédünk a hősök temetője fölötti vendéglőben volt, s a temetőn áthaladóban az emlékművön Yahya Kemal bej egyik sorpárját pillantottam meg, amely a költőnek a mohácsi csatáról írt verséből került ide. (A vers magyar fordítását

kulturális folyóiratunk, a *Credo* 2003/3-4. számában olvashatjuk.)

Délután egy Izmit környéki falucska, Karatepe várt bennünket. Thököly fejedelem ezen a helyen vásárolt annak idején udvarházat, s 1705 szeptemberében itt is halt meg. A falusiak azon a dombon adták az uzsonnát – a török konyha remeknél remekebb sült tésztáit, édességeket és gyümölcsöt –, amelyben a helyi hagyomány Thököly halálának helyszínét látja. Fodor Pál történész, turkológus inkább a szomszéd domboldalra helyezi az egykori udvarházat, amelynek helyét azonban ma már semmi sem jelzi: csupán egy erdőszélt látunk, s a völgy alsó végében, jó néhány kilométer távolságból idelátszik a tengeröböl.

Élénkeltük a *Himnusz*t. Akik itt voltak, sohasem fogjuk elfeledni a *genius loci*t, valamint a falusiak kedvességét és figyelmét, a gyerekeket, a kendős asszonyokat, a falu legidősebb lakóját, akit csaknem kézen hoztak föl a dombra. Miután visszatértünk a városba, az egyetemen meghallgattuk egy fiatal régész angol nyelvű, vetítéssel kísért előadását: az ókori Nikomédia feltárásáról, közelebbről a 2005/2006 folyamán végzett ásátásokról volt szó.

Végül az egykori örmény temető helyén sor került a már említett koszorúzásra: Thököly, amikor még bent lakott a városban, de már betegeskedett, gyakran kiült a temető egy arnyas helyére, amelyet különösen megkedvelt. Amikor aztán vidéki udvarházában meghalt (két és fél évvel előbb elhunyt római katolikus hitvese, Zrínyi Ilona ekkor már Konsztantinápoly galatai oldalán, a francia jezsuiták Benedek-templomában nyugodott), éjszakának idején behozták Izmitbe, azzal a szándékkal, hogy majd továbbviszik az oszmán fővárosba. A terv mégsem valósulhatott meg – az oszmá-

madják, politikáját kártékonynak, sőt bűnösnek állítják némelyek. Szélső esetben már egy tizenhetedik századi „utolsó csatlós” képe ábrázolódik ki. Személyéről, működéséről és az egykori történelmi helyzetről szólván most néhány olyan pontra szeretném föl hívni a figyelmet, amelyekről talán ritkán esik szó.

Thököly és mostohafia – II. Rákóczi Ferenc – sorsa egy ponton érdekes párhuzam megvonására nyújt alkalmat: Rákóczi tizenkét évesen szoros császári ellenőrzés alá került, míg mostohaapjának annak idején – tizennégy éves fejjel – sikerült megszöknie a Habsburg-fogság elől. Itt nem túlzás sorsfordító különbségről beszélni. Rákóczi a fogság-ellenőrzés alatt a korabeli magyar mércével mérve igen jelentős műveltségre tett szert, míg Thököly megőrizte ugyan szabadságát, de kamaszkorától fogva a magyar katoná, illetve hadvezér gyakorlati életét kellett élnie; az összevetés nem minősít, csak a két személy sorsában meglévő különbséget jelzi.

Talán az is végzetserű volt, hogy az idősebb fejedelem páratlanul fiatalon jutott el pályája csúcására. Az akkori emberek ugyan korábban értek, huszonnégy-huszonöt éves korukra mégsem válhattak tapasztalt politikussá. Márpedig Thököly huszonnégy-huszonöt éves fővel állott pályája zenitjén, s a huszonhatodik életév már a játéktér beszűkülését hozta – eldönthetetlenül nehéz kérdés, hogy a fiatal vezér hibájából-e. A nagy Habsburg-török háború kirobantásában Thökölynek kulcs szerepe volt, s talán elfogadható az a nézet, hogy a továbbiakban – egyszerűen az erőviszonyokból fakadóan – már semmiképpen nem játszhatott volna érdemi szerepet.

Isten előtt nyilván bűnös volt, emberi oldalról inkább tragikusnak tűnik alakja, s ha szélsőséges politikálással vádolják,

HIRDETÉS

Meghívó a Fébé nyári konferenciájára

A Fébé Evangélikus Diakonissza Egyesület ez évi nyári konferenciáját augusztus 16–19. között tartja Piliscsabán, a Béthel Missziói Otthonban az alábbi program szerint. Ez alkalommal is várunk mindenkit: nemcsak a Fébé nagy családjának, hanem gyülekezeteinknek a tagjait is, illetve minden érdeklődőt szeretettel hívogatóunk.

Kérjük, az írásos jelentkezéseket postán szívességedjenek eljuttatni Taschner Erzsébet főnök asszony címére: 1131 Budapest, Pajtás u. 42.

Hitben, reménységben és szeretetben...

Augusztus 16., csütörtök • 15.30: Szeretevendégség, bemutatkozás, a kapott ígék felolvasása • 16.30: Nyitóáhitat (1Kor 13,13) – Veperdi Zoltán • 17.00: Előadás: Hit, remény, szeretet a teremtésben (1Móz 2,4–23) – Gáncs Péter • 18.00: Vacsora • 19.00: Fakultatív program (filmvetítés, beszélgetés)

Augusztus 17., péntek • 7.30: Reggeli áhitat – Taschner Erzsébet • 8.00: Reggeli • 9.00: Előadás: ...Mózes elhívásától a kivonulástól (2Móz 4,1–17) – Kende György • 10.00: Igehirdetés (Ézs 42,1–6) – Ittész János • 11.00: Bibliakörök • 12.30: Ebéd • 15.30: Előadás: ...az új szövetség felé (Mal 3,16–24) – dr. Fabiny Tibor • 16.30: Igehirdetés (Ézs 49,1–6) – Adámi László • 18.00: Vacsora • 19.00: Fakultatív program (filmvetítés, beszélgetés)

Augusztus 18., szombat • 7.30: Reggeli áhitat – Nyári Erzsébet • 8.00: Reggeli • 9.00: Előadás: ...Jézus Krisztus születésekor (Lk 2,1–14) – Ittész István • 10.00: Igehirdetés (Ézs 50,4–10) – Solymár Péter • 11.00: Bibliakörök • 12.30: Ebéd • 15.30: Előadás: ...az eljövendő felé (Júd 14b–25) – Gertrud Heublein • 16.30: Igehirdetés (Ézs 52,13–53,12) – Madocsai Miklós • 18.00: Vacsora • 19.00: Fakultatív program (filmvetítés, beszélgetés)

Augusztus 19., vasárnap • 7.30: Reggeli áhitat – Stenczel Klára • 8.00: Reggeli • 9.00: Morzsaszedés, úrvacsorai előkészítő – Veperdi Zoltán • 10.00: Istentisztelet úrvacsoraszedéssel (1Kor 15,1–10) – Herczog Csaba • 11.30: Ebéd, hazautazás

ISTENTISZTELETI REND | 2007. július 8. – Budapest

Szentháromság ünnepe után 5. vasárnap. Liturgikus szín: zöld.

Lekció: 1Pt 3,8–15; Lk 5,1–11. Alapige: 1Móz 12,1–4a. Énekek: 467., 284.

I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; de. 10. (német, úrv.) Andreas Wellmer; de. 11. (úrv.) Balicza Iván; du. 6. Bencéné Szabó Márta; II., Hívősvölgyi út 193., Fébé de. 10. (úrv.) Szalay Tamás; II., Modori u. 6. de. 3/4 II. Sztojanovics András; Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9. de. fél 10. (úrv.) Sztojanovics András; Csillaghegy-Békásmegyér, III., Mező u. 12. de. 10.; Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér de. 10. Bálintné Varsányi Vilma; Újpest, IV., Lebstück M. u. 36–38. de. 10. Solymár Péter Tamás; Káposztásmegyér, IV., Tóth Aladár út 2–4. de. 9. Solymár Péter Tamás; V., Deák tér 4. de. 9. (úrv.) Lacknerné Puskás Sára; de. 11. (úrv.) Cselovszky Ferenc; du. 6. Gerőfi Gyuláné; VII., Városligeti fasor 17. de. 11. (úrv.) Szántó Enikő; VIII., Üllői út 24. de. fél 11. Kinczler Irén; VIII., Rákóczi út 57/a de. 10. (szlovák) Szpisák Attila; VIII., Karácsony S. u. 31–33. de. 9. Kinczler Irén; VIII., 1Vajda P. u. 33. de. 9. Smidélisz András; IX., Gát utcai római katolikus templom de. 11. (úrv., énekkoncert liturgia) Koczor Tamás; Kőbánya, X., Kápolna u. 14. de. fél 11. (úrv.) Smidélisz András; Kelenföld, XI., Bocskai út 10. de. 8. (úrv.) Missura Tibor; de. 11. (úrv.) Missura Tibor; du. 6. dr. Joób Máté; XI., Németvölgyi út 138. de. 9. dr. Joób Máté; Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24. de. 9. (úrv.) Balicza Iván; Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17. de. 10. (úrv.) Keczkó Pál; XIII., Kassák Lajos u. 22. de. 10. Kende György; XIII., Frangepán u. 41. de. fél 9. Kende György; Zuglói, XIV., Lőcsei út 32. de. 11. (úrv.) Tamásy Tamásné; XIV., Gyarmat u. 14. de. fél 10. (úrv.) Tamásy Tamásné; Pestújhegy, XV., Templom tér de. 10. (úrv.) dr. Szabó Lajos; Rákospalota, XV., Régi Főti út 75. (nagytemplom) de. 10. Bátorvölgy Gábor; Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11. de. 10. Börönte Márta; Cinkota, XVI., Batthyány I. u. de. fél 11. Blatniczky János; Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24. de. 9. Blatniczky János; Rákoshegy, XVII., Tessedik tér de. 9. id. Zászkaliczky Pál; Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111. de. fél 11. id. Zászkaliczky Pál; Rákoscaba, XVII., Péceli út 146. de. 9. (úrv.) Eszlényi Ákos; Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u. de. 11. (úrv.) Eszlényi Ákos; Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3. de. 10. Hulej Enikő; Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom) de. 8. Hulej Enikő; Kispeszt, XIX., Templom tér 1. de. 10. Széll Bulcsú; XIX., Hungária út 37. de. 8. Széll Bulcsú; Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89. de. 10. Győri János Sámuel; Csepel, XXI., Deák tér de. fél 11. Zólyomi Mátys; Budafok, XXII., Játék u. 16. de. 10. Solymár Gábor; Budaörs, Szabadság út 75. de. 10. Endreffy Géza; Názáret-templom, Mátrászentimre-Bagolyirtás de. 11. dr. Zsigmond Árpád.

ISTENTISZTELETI REND | 2007. július 8. – Balaton

Alsődörgőcse de. 11.; Balatonakali du. 2.; Balatonaliga (a Club Aliga területén levő református templom) du. 6.; Balatonalmádi du. 4.; Balatonboglár de. 11.; Balatonfenyves (református templom) du. 6.; Balatonföldvár (városháza) du. 2.; Balatonfüred de. 9.; Balatonszárszó (evangélikus templom) du. 3.; Balatonszárszó (evangélikus üdülő) de. 10.; Balatonszemes de. fél 10.; Balatonszepezd de. 9.; Hévíz du. fél 5.; Keszthely de. fél 11.; Kőtcse de. 10.; Kővágyórs de. fél 12.; Mencshely de. 11.; Nagyvárszóny du. 2.; Révfülpöl de. 10.; Siófok de. 10.; Szentantalfá de. háromnegyed 10.; Tapolca de. fél 9.; Veszprém de. 10.; Zánka de. fél 9.

NÉMET NYELVŰ ISTENTISZTELEK

Balatonboglár de. fél 10.; Hévíz de. fél 10.; Siófok (kápolna) de. fél 10.

ISTENTISZTELETI REND | 2007. július 8. – Velencei-tó

Agárd (protestáns templom, Mátyás király u. 24.) du. 6.

■ Összeállította: BODA SZUSZA

FOFÓ: F. TÓTH TIBOR

nok számára általában idegen és ellenszenves gondolat volt a holttest hosszú ide-oda szállítása –, ezért a fejedelem az örmény temető azon kies zugába került, amelyet még életében megkedvelt. Két évszázadon át pihent itt, mígnél 1906-ban Kémárkara vitték. Egykori sírja helyére I. Ferenc József magyar király emlékoszlopot állított – 1907-ben –, amelynek feliratában megköszönte az örmény egyházközönségnek, hogy olyan hosszú időre befogadta Thököly hamvait.

Az emlékoszlop az idők folyamán ledőlött, de a magyar és a Thököly-címert hordozó része épen maradt: 2005-ben, a fejedelem halálának háromszázadik évfordulóján az izmiti önkormányzat feliratos, kétlépcsős, fekete gránittalapzatra helyezte, s így igen méltó emlékművet képez (képünkön). Most – a koszorúzás és a főpolgármesteri beszéden kívül – könyvbemutatóra is sor került előtte: a fiatal turkológus, történész Seres István mutatta be kétnyelvű – magyar-török – Thököly-életrajzát. (A szerző egyik – Thököly-prédikátorairól írt – tanulmányát a *Credo* 2005/3-4. számában olvashattuk.) Végül frissítőekkel és süteményekkel zárult a hosszú nap, s csak este tíz óra tájban érkezünk vissza Isztambulba.

Thökölyt mostanában gyakran tá-

talán nem veszik elég komolyan, hogy ez a szélsőséges jórészben I. Lipót addig példátlan magyarpolitikájának visszahatása volt.

Egy – akár polgári, akár feudális értelemben vett – nép, nemzet szellemiségéhez nagyon is hozzátartozik a szervezni-irányítani tudás, az államépítés. A magyar állam a középkor folyamán a nyugati kereszténység tekintélyes királysága volt: talán három korona lehetett nála előkelőbb. A Habsburg birodalmi kényeszerbetagolódás, az árnyékállami lét elfogadtatása ezért iszonyú megrázkódtatásokkal járt, amelyek legalább 1711-ig elhúzódtak; de szellemi-kulturális következményeiket ma is érezzük.

Népünknek – Kossuth Lajos után – Thököly volt a legismertebb evangélikus vallású vezetője. Bár a politikai haszon-szerzés, valamint Zrínyi Ilona hatására megkísérelte a katolizálás, végül mégis megmaradt a meg nem változtatott Ágostai hitvallás mellett. Fajdalom, hogy számkivetésében, magányában, bukkásában lutheránus lelkesz már nem volt mellette, jóllehet hatalma idejében – természetesen a 17. század közgondolkodása és gyakorlata szintjén – mindenkor erősen oltalmazta az evangéliumi hit követőit.

■ MÁNYOKI JÁNOS

Tanácskozás az internetes kommunikációról

► **Egyház 2.0 – a kapcsolattartás és egy-
ség új közege** címmel zajlott az Európai Keresztény Internet Konferencia (ECIC) 12. kongresszusa a révfülöpi Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központban június 16–20. között. A Magyarországi Evangélikus Egyház Internet Munkacsoportja a tavalyi londoni tanácskozáson nyerte el a 12. konferencia rendezési jogát, így a Magyarországi Evangélikus Egyház immár második alkalommal lehetett a házigazdája e rangos médiatalálkozóknak. Az Európa tizenegy országából és Kanadából érkezett harmincöt résztvevő – webelkeszek, szerkesztők és médiazemélyiségek – ötnapos tanácskozási középontjában az internetes kommunikációban szerzett tapasztalatok kicserélése állt.

A világháló – élő, működő közeg, mely jóval több, mint eszközök és képességek összessége. Ha jelen vagyunk a világhálón – jelen vagyunk az emberek minden napjaiban is. Marja Pesonen (Finországi Evangélikus Egyház) *Lelek élet az interneten* című – a konferencián elhangzott – előadásának e két fő gondolata akár valamennyi résztvevő munkásságának fő summázata is lehetne.

Azoknak az államoknak a története, amelyekből a konferencia résztvevői érkeztek, meglehetősen változatos. E változatosságban Krisztus egyháza foglalta egységbe e népek különbözőségeit. Míg 2007 valóságához különböző utak vezetnek, napjainkban a globalizmus, az egészségülő Európa jelentette kihívás hasonló jelenségeket produkál a világ valamennyi államában. Ezen új körülmények között az evangélium hirdetése, a misszió is új eszközök alkalmazását teszi szükségessé.

Napjaink informatikájának egyik jelentős eszköze a Web 2.0. A konferencia

előadói sem véletlenül foglalkoztak ennek a témakörrel, hisz e fogalom olyan, második generációs internetes szolgáltatások összességét jelöli, melyek a közösségekre, illetőleg az interaktivitásra épülnek. A felhasználók tartalmaikat közösen készítik el, és/vagy osztják meg egymással az információikat. Míg korábban az interneten a szolgáltató nyújtotta a tartalmat, a Web 2.0 segítségével a szolgáltató – felhasználóbarát keretrendszerrel – csupán azt segíti elő, hogy maguk a felhasználók „töltsék fel”, hozzák létre saját tartalmaikat. A tartalomfejlesztés során a felhasználók egymással állandóan kommunikálnak, személyes elektronikus kapcsolattartásuk közösségépítő jellegű.

Jóllehet a személyes találkozást, a megélt közösséget semmi sem helyettesítheti, az új, webkettes közeg a gyülekezetépítés egyik ideális eszköze lehet; erre utalt a konferencia címében is megjelenő *Egyház 2.0* kifejezés is.

„Egy PC, egy kamera és egy állvány” – e mondattal Arni Svannur Danielsson, az Izlandi Evangélikus Egyház médiaszakértője vezette be előadását. Az új internetes közegben ennyi elég a személyes bizonyítéktételhez. Finn, svéd, német, francia szakemberek mutatták be munkásságukat egymásnak, hogyan, miként próbálják közösségbe fogni egyházaik népét, hogyan igyekeznek megszólítani, közösséggé szervezni azon embertársaikat is, akiknek semmilyen ismeretük nincs az egyházzal. Urunk egy második lehetőséget adott a Web 2.0-vel, hangsúlyozták többen is, hiszen – miként az egyház – a Web 2.0 is a közösségekre épül...

A konferencia résztvevői Budapesten gyülekeztek. A nyitólentiszteletet dr. Fabiny Tamás, az Északi Egyházkerület

EGYHÁZ ÉS VILÁGHÁLÓ

Rovatgazda: Erdélyi Károly

püspöke tartotta angol nyelven a Pesti Evangélikus Egyház Deák Téri Gyülekezetének gyülekezeti termében. Ez alkalommal került sor az ECIC új zászlójának megáldására is.

Révfülöpiön Ittész János, a Magyarországi Evangélikus Egyház elnök-püspöke köszöntötte a résztvevőket, majd tartott tájékoztató egyházzunk jelenéről és múltjáról. A vasárnap esti istentiszteleten Kovácsné Tóth Márta szolgált angol nyelven. A konferencia résztvevői felkeresték a tihanyi bencés apátságot is, ahol dr. Korzenszky Richárd OSB, perjel tartott előadást a bencés spiritualizmusról.

Magának a konferenciának a megrendezése az Internet Munkacsoport tagjainak – Bogdányi Gábor, Csüllög Péter, Erdélyi Károly, Mesterházy Attila és e sorok írója – feladata volt. Az Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központ ideális helyszínnek bizonyult a tanácskozáshoz. A kiváló előadások, a Balaton közelsége, a konferencia részét képező társasági programok igazi közösséggé formálták az Európa és Kanada különböző részein szolgáló internetes szakembereket.

Az áttörés megtörtént, élnek a személyes kapcsolatok, újult erővel kell dolgoznunk a közösségekre épülő második generációs internetszolgáltatások továbbfejlesztésén.

■ DR. LÉRÁNT ISTVÁN

EVÉL & LEVÉL & EVÉL & LEVÉL

Küzdelem

A soproni Eötvös József Evangélikus Gimnázium és Egészségügyi Szakközépiskola az elmúlt tanévben is – immár hagyományosan – pályázatot írt ki az általános iskolák nyolcadik osztályos tanulói részére. Az idei pályázat témája a *küzdelem* volt, célja pedig annak bemutatása, hogy a mai fiatalok életében milyen területen és milyen mértékben van jelen a címben megjelölt fogalom, miként határozza meg hétköznapjaikat. Azt szerettük volna, hogy a témával kapcsolatos tapasztalataik, érzelmeik átmondolása segítse a diákokat az önismeret terén, illetve hogy az írásos pályamunka készítése járuljon hozzá tanulási készségeik fejlesztéséhez.

A megadott határidőig harmincöt dolgozat érkezett be hozzánk, melyek értékelése során magunk is számtalan tapasztalattal gazdagodtunk. Az eredmények: *küldődíjat* kapott rendkívüli ösztönzéssel megírt, valódi küzdelmekről szóló, személyes hangvételű dolgozatáért Gyurkovits Dóra (Győr), valamint Borbély István (Tét). A *harmadik helyezett Mácsadi Dóra* lett Sopronból; fogalmazványában a témához kapcsolja a pályaválasztás kérdését, és határozottan állást foglal a segítő szakmák, az egészségügyi hivatás mellett. *Második helyezett* lett nagy gonddal szerkesztett és gazdagon illusztrált munkájával Szabó Dóra (Sopron). Az *első helyezett* – igényesen elkészített, tartalmas, olvasmányos írásával – Bella Nikolett (Sopron) érdemelte ki. A pályázat értékelése és a díjak átadására az iskola teljes nyilvánossága előtt június 24-én, a tanévzáró istentiszteleten került sor.

BALIKÓNÉ NÉMETH MÁRTA (Sopron)

FOTO: KOCCANI KRISZTIÁN

SZERETETVENDÉGSÉGRE...

„Nyuszis” süti

Hozzávalók: 1 csomag szalalkáli, 2 evőkanál tej, 3 tojás, 25 dkg cukor, 1 csomag vaníliás cukor, 25 dkg Rama margarin, 1 citrom leve (vagy 2 evőkanál citromlé), 60-70 dkg liszt (amennyit felvesz).

Elkészítés: A szalalkáli 2 evőkanálnyi forró tejben megfuttatjuk. (Vigyázat! Nagyon hamar kifut!) Majd hozzáöntjük a többi hozzávalóhoz, és a tésztát jól kidolgozzuk. Kb. 3 milliméteresre nyújtjuk, és tésztaszaggatóval formákra szaggatjuk. Díszíthetjük mogoróval, cukrozott dióval, franciadrázzsal stb. A kiket tepsiben ne tegyük a kiszaggat-

tott darabokat túl szorosan egymás mellé, mert a sült teszta kissé meg fog dagadni.

FOTO: BODA ZSUZSA

Svájci református lelkészek látogatása Budapesten

Négy intenzív nap van mögöttem, amelyet a Zürich kantonbeli Limmattal egyházmegyében szolgáló kollégáimmal töltöttem együtt Budapesten. A ha-zaérkezésünk utáni hétfőn egy rövid hírt olvastam a *Tages Anzeigerben*, az egyik legnagyobb svájci újságban. A címe: *Egy újságírónd Magyarországon súlyos sérüléseket szenvedett. Kármán Iréni* idegének leütötték és életveszélyesen megsebesítették. Az újságíró az egyik legnagyobb magyar gazdasági bűnügyben kutatott.

Ez a hír tükrözi számomra mindazt, amit budapesti találkozásaim során is mindig újra átéltem. Egyfelől ott voltak azok a mély benyomások, amelyekre a kultúra és a lüktető nagyváros tett rám.

A Kortárs Művészeti Múzeum például építészeti megoldásaival és képanyagával egyaránt nagyon megérintett. Lebilincsel a Művészeti Palotájában átél hangverseny, a Jugendstil képviselő házak remek homlokzata, az éjszakai Budapest alattunk kitérő látványa is. Szívesen ültem be feleségemmel egy-egy kávézóba, amely az előző századforduló hangulatát árasztotta; néztem a vendégeket és a járókelőket, kerestem antikváriumokat, lapozgattam régi könyvekben, élveztem a dunai hajózást, felfrisültem a Gellért fürdőben.

Mindez azonban szép és megkapó budapesti tartózkodásunknak csak az egyik oldala volt. A másik oldal a Terror Háza-nak megtekintése utáni letaglózottságom. 1956-ban, a magyar forradalom idején még csak hatéves voltam. 1956 eseményeit a Terror Háza hatásos módon hozta közel hozzám. Még most is látom magam előtt a cellákat, melyekben embereket fogva tartottak és kínoztak, amíg

állítólagos bűnüket be nem ismerték, és barátaik nevét el nem árulták.

Ha valami múzeummmá válik – mondta közölkünk valaki –, az többé nem veszélyes. A Terror Háza ez a megjegyzés csak részben érvényes. Magyarország jelenlegi helyzetében egyáltalán nem volt magától értődő, hogy egy ilyen múzeum létrejöhet. Amit itt bemutatnak, az nem egyszerűen múlt, hanem hat a jelenben is. Sokan, akik a fordulat előtt a hatalmat gyakorolták, ma is, tizennyolc évvel később, befolyással bírnak Magyarországi politikai és gazdasági életére. Az a történet, amelyet a Terror Háza olyan féltelmesen bemutat, még messze nincs feldolgozva. Ez számomra különböző beszélgetésekben nyilvánvalóvá vált.

Ennek egyik következménye a tehetetlenség érzése, amely – úgy tűnik – főleg a fiatal magyarok körében terjed el. Egyik kollégánk egy fiatal apolónóval való beszélgetéséről számolt be, aki a nagy forrás miatt az egyik metróállomáson vizet osztogatott. Azt mondta, hogy a lehető leghamarabb el fogja hagyni Magyarországot. A jelenlegi helyzetben hazájában nem lát maga előtt jövőt.

Egészen mást mutat a magyar parlament egyik ellenzéki képviselőjével való találkozás. Ez egy olyan templomban történt, amely negyven éven át raktárként szolgált, csak az utóbbi években tatarozták, és adták vissza eredeti rendeltetésének. Ennek a képviselőnek a személye nagy hatással volt rám. Világosan és józanul tárta elénk a magyarországi viszonyokat illető nézetét, amely eltért a hivatalos oldalról hallható véleményektől. Az ilyen beszélgetések, melyek további találkozás alkalmával is lehetővé váltak, fontosak. Az olyan emberek, mint ez a képviselő

is, hozzájárulnak ahhoz, hogy a régi hatalmi struktúrák fellazuljanak, és végül megváltozzanak. Az egyházaknak is fontos szerepük van ebben, ahogy a református és az evangélikus egyház képviselőivel való találkozás mutatta. Amíg azonban ez megtörténik, és a régi összefonódások helyére új érintkezési formák lépnek, addig még nyilván több, a fentihez hasonló szomorú esetről kell olvasnunk.

Négy élménnyel teli nap után csütörtök este végül visszarepültünk Svájcba. A visszaút azonban valamivel tovább tartott, egy heves zivatar miatt ugyanis a budapesti repülőteret körülbelül másfél órára lezárták. Ezalatt mi a repülőgépben várakoztunk, ahol mintegy negyvenfokos meleg és magas páratartalom volt, mivel a légkondicionálást nem lehetett üzemeltetni.

A sok beszélgetésből és találkozásból mindenkéltől egy történetet hoztam magammal Svájcba. A fent említett képviselő mondta el: negyven éven át, a kommunista uralom alatt körülbelül hat asszonyból álló kis csoport vitte tovább a gyülekezete életét. Ebből a kis csoportból újra aktív gyülekezet jött létre, és felújították a templomot, amely különböző emberek számára vált találkozási hellyé.

Végül szeretnék szívből köszönetet mondani annak szervezőjének, lelkész kollégámnak, *Joób Szilárdnak*. Kapcsolatai és nyitottsága által különös lehetőséget teremtett számunkra, hogy Budapestet és ott főleg az egyházi és politikai helyzetet közelebbről megismerhessük. Szép emlékként őrzöm azt a vendégszeretetet is, amellyel beszélgetőpartnereink fogadtak minket.

■ BRUDERER ANDREAS (Fordította: Joób Olivér)

HIRDETÉS

A Luther Márton Szakkollégium felvételt hirdet a 2007/2008-as tanévre. Olyan evangélikus fiatalok jelentkezését várjuk, akik szeptembertől Budapest valamely felsőoktatási intézményében tanulnak, és nemcsak egyszerűen szálláshelyet keresnek, hanem szívesen tagjai lennének egy lendületes szakkollégiumnak!

A jelentkezés határideje: augusztus 1.

A jelentkezés feltételeiről a www.lmszk.hu oldalon a *Felvétel* linkre kattintva tájékozódhat, illetve a matula.zsuzsa@lmszk.hu címen vagy az 1/329-8614-es telefonszámon is lehet érdeklődni.

HIRDETÉS

Közlemény

Az MEE Déli Egyházkerületének illetékes bizottsága által a 2005. évi III. törvény 14. §-a, valamint a 3/2003. (V. 23.) országos szabályrendelet rendelkezése szerint felolytatott parókusi alkalmassági vizsgálatot *Hulej Enikő* (Pestszentlőrinc), *Benkőczy Péter* (Szarvas-Ótemplom) és *Kopf András Gyula* (Bonyhád) beosztott lelkész eredményesen megállotta.

A bizottság megállapította, hogy nevezett lelkészeink az önálló gyülekezeti lelkészi szolgálat végzésére alkalmasak, erre a szolgálatra megválaszthatók vagy meghívhatók.

Budapest, 2007. június 28.

Gáncs Péter püspök

Megrendelőlap

Ezennel megrendelem az Evangelikus Életet

- egy hónapra: 780 forintért fél évre: 4680 forintért
 három hónapra: 2340 forintért egy évre: 9360 forintért

Név:

Cím:

A fenti előfizetési díjak belföldre érvényesek!

Kérjük, a szelvényt NYOMTATOTT NAGYBETŰKKEL töltsd ki, és küldje vissza az alábbi címre:

Evangélikus Élet szerkesztősége, 1085 Budapest, Üllői út 24.

(A borítékra szíveskedjék ráírni: „Előfizetés”.)

A szelvényt az 1/486-1195-ös faxszámra is elküldheti.

Kérjük, hogy esetleges kérdéseivel, az előfizetéssel kapcsolatos problémáival keresse Vítális Juditot az 1/317-1108-as vagy a 20/824-5519-es telefonszámon.

Előfizetéssel kapcsolatos e-mailjét a judit.vitalis@lutheran.hu címre küldheti el.

HÍREK, KÖZLEMÉNYEK, ESEMÉNYEK

KIADÓI KÖZLEMÉNY

Késedelmi kamat

Egyházunk kiadójának az elmúlt években nagy teherterelt jelentett, hogy a kiállított számlákat vásárlóink, megrendelőink nem egyenlítették ki határidőre. Az elmúlt években rendszeressé tettük a fizetési felszólítások kiküldését, amelynek következtében jelentősen javult a fizetési fegyelem, és az egykori több tíz milliós összegről három-ötmillió forintra csökkent a kiadó kintlévősége.

A késedelmes fizetés okozta likviditási gondok, illetve a fizetési felszólítások kiküldésének költségei miatt azonban a Luther Kiadó igazgatótanácsa úgy határozott, hogy 2007. július 1-jétől érvényesíti a 2004. december 16-a után kiállított, minden késleltetett fizetési határidejű számlán szereplő mondatot: „Késedelmes fizetés esetén a jegybanki alapkamat kétszeresét számítjuk fel.” (A jegybanki alapkamat mértéke 2007. június 26-tól: 7,75%; a jegybanki alapkamat alakulását visszamenőleg az APEH honlapján tekinthetik meg.)

Tudjuk, nem túl barátságos lépés – különösképpen gyülekezeteinkkel szemben – érvényt szerezni a késedelmi kamat-követelésnek, hiszen sokszor nehéz helyzetű, anyagi gondokkal küszködő közösségeket terhelünk meg még inkább ezzel a költséggel. Mégis azt gondoljuk, hogy az anyagi problémákat azon a szinten lenne célszerű kezelni, ahol keletkeztek, nem pedig egy olyan (egyházi) intézmény jogos követelésének visszatartásával megoldani, amelynek az adott problémához semmi köze nincs. Kiadónk – részben a késedelmes fizetésből adódó likviditási gondok miatt – maga is kénytelen elszemnedni, hogy szállítói, szolgáltatói késedelmes fizetés esetén érvényesítik vele szemben a késedelmi kamatot, így a késedelmes fizetés hatványozottan terheli meg kiadóinkat.

2007 júliusának második felében küldjük ki az érintett egyházközösségeknek a lejárt fizetési határidejű számlák fizetési felszólításait. Ebben már közölni fogjuk az esetleges késedelmi kamat összegét is, illetve azt a fizetési határidőt, amelynek a betartása esetén a késedelmi kamat összegétől eltekintünk. Amennyiben a határidő betartása nem vállalható az adott gyülekezetnek, kérjük, forduljanak kiadónkhoz, hogy közösen találhassuk meg azt a fizetési ütemezést, amely nem terheli meg vállalhatatlanul az egyházközösséget.

Bízva az érintettek megértésében:

KENDEH K. PÉTER igazgató

Roszák Gábor evangélikus lelkész, otthonigazgató (telefon: 20/824-7621) szeretettel várja jelentkezésüket a közelmúltban Gödöllőn igényesen megépített és megnyílt Tessedik Sámuel Idősek Otthonába. Érdeklődni lehet még Bódiné Robotka Erika vezető ápolónál a 20/824-7620-as telefonszámon. „Jöjjetek én hozzám mindnyájan, akik megfáradtatok (...), és én megnyugvást adok nektek.” (Mt 11,28)

APRÓHIRDETÉS

38 éves, 182 cm magas, hívó, egyedülálló férfi, önálló lakással jó megjelenésű, érzelmeiben gazdag nő személyében házasság céljából társat keres. Fényképes leveleket várok. Jelige: „Még nem késő”.

VII., Alpár Gy. utcai, 25 + 8 m²-es, galériás lakás eladó. Ár: 8,4 Mft. Tel.: 30/252-4025.

Az égre mutató kereszt alatt a templomtorony legszebb díszje a toronyóra. Önél működik? Toronyóra-, harangjáték-, haranglengető-, vezérlőóra-készítés, -javítás. 5 év garancia. Konkoly Művek Toronyórágyára, 1102 Budapest, Állomás u. 14., telefon: 1/260-7065, 30/949-2915.

Templomok, templomtornyok, villámvédelmi rendszerek tatarozása, újjak építése. Megkeresésre referencialistát küldünk. Bede László építőipari vállalkozó. 6000 Kecskemét, Győzelem u. 6. Tel.: 30/943-5089.

Fizessen elő lapunkra!

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból július 8-tól július 15-ig

VASÁRNAP	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA
<p>8.30 / Kossuth rádió Édes anyanyelvünk (5') 10.00 / mtv Mai hitvallások. A mai adásban az Evangélium Színház mutatkozik be. Közreműködik: Udvaros Béla, Bánffy György, Bitskey Tibor és O. Szabó István. (ism.: m2, 13.25) (26') 10.25 / mtv Református ifjúsági műsor (10') 10.35 / mtv Evangélikus magazin A műsorban az ötödik országos evangélikus találkozóról láthatunk vetített képes beszámolót. (ism.: m2, 12.55) (30') 11.05 / mtv Zsoltárok könyve (25') 12.00 / Duna Tv Élő egyház (26')</p>	<p>12.25 / Duna II. Autonómia Talentum „Elveszejtetett – megtaláltatott” – A kaposmérői református lelkész házaspár (1999) (31') 13.30 / Kossuth rádió Krisztus közöttünk! A görög katolikus egyház féléórása 14.00 / Duna Tv Navigátor. Lányomok – Önkéntesek Ghánában (magyar dokumentumfilm-sorozat, 2006) 2/1. rész (30') 14.20 / Duna II. Autonómia Mindentudás Egyeteme Gáncs Péter – Szabó István: Megszületett a szeretet (70') 22.15 / Duna Tv Pillinszky János – Gyerekek és katonák (magyar filmadaptáció, 2007) (65')</p>	<p>6.25 / Duna Tv Isten kezében (ism.) (26') 10.00 / Bartók rádió Társalgó a kultúráról 13.30 / Kossuth rádió Tanúim lesztek! A római katolikus egyház féléórása 15.30 / Duna II. Autonómia Magyar történelmi arcképcsarnok Ganz Ábrahám (1814–1867) (magyar ismeretterjesztő sorozat, 2003) (28') 20.00 / Duna II. Autonómia Valóság-képek a vidékről Tanyaálmodók (magyar dokumentumfilm, 2003) (51') 20.04 / Kossuth rádió Aranyemberek. Eperjes Károly színművész (ism.) (31')</p>	<p>11.00 / Duna II. Autonómia Aki az eke szarvára teszi a kezét... (magyar dokumentumfilm, 2002) (41') 13.30 / Kossuth rádió „Tebenned bízunk eleitől fogva...” A református egyház féléórása 14.25 / m2 Apátságok és kolostorok Németalföldi kolostorok (25') 14.30 / Duna Tv Magyar első Az első magyar kultúrházak (magyar ismeretterjesztő sorozat, 2004) (15') 21.00 / PAX Mit ér az ember, ha író-újságíró? V. Kulcsár Ildikó (48') 22.20 / Kossuth rádió Mérleg Téma: állatos szólások (30')</p>
CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK	SZOMBAT	VASÁRNAP
<p>6.25 / Duna Tv Élő egyház (ism.) (26') 14.00 / Duna Tv Moziélet Otello, a velencei mór tragédiája (amerikai-francia-marokkói-olasz játékfilm, 1952) (89') 15.20 / Duna II. Autonómia Magyar történelmi arcképcsarnok Pollack Mihály (magyar ismeretterjesztő sorozat, 2003) (29') 18.00 / PAX Családi szabadidő (ZMC – 19') 20.00 / Duna II. Autonómia Valóság-képek a vidékről Lesz itt élet – Verespatak álma valóra válik (magyar dokumentumfilm, 2002) (88') 22.20 / Duna Tv Nem félünk a farkastól (amerikai játékfilm, 1966) (124')</p>	<p>9.00 / m2 Kerekék és lépések (45') 9.05 / Duna II. Autonómia Nagyasszonyok – Kistelepülések nagyasszonyai (magyar dokumentumfilm, 2003) (25') 10.40 / PAX Hajók a misszióban (13') 14.00 / Duna Tv Navigátor. Angkor, a köerdő (francia dokumentumfilm, 1994) (53') 15.05 / PAX Az anyaméh gyümölcse jutalom 4. rész (ZMC – 50') 18.45 / Filmmúzeum Tau bácsi. Égiriadó (csehszlovák mesefilm, 1979) (72') 20.04 / Kossuth rádió Aranyemberek Halász Judit (ism.) (31')</p>	<p>7.30 / Rádió C (FM 88,8) Evangélikus félóra Az Evangélikus Missziói Központ szerkesztésében 12.05 / Duna Tv Isten kezében (26') 14.00 / Bartók rádió Szeleburdiék nyaralnak Bálint Ágnes rádiójátéka (35') 16.30 / Duna Tv A GEO bemutatja. Több mint gyerekjáték (német dokumentumfilm-sorozat, 2000) (26') 18.05 / PAX Bibliai házasság gondozás A házassági konfliktusok kezelése I. (50') 20.00 / Duna II. Autonómia Valóság-képek a vidékről Költözés (magyar dokumentumfilm, 2006) (26')</p>	<p>8.30 / Kossuth rádió Édes anyanyelvünk (5') 9.50 / mtv Református magazin (26') 10.00 / Duna Tv Református istentisztelet közvetítése Makádáról (60') 10.04 / Kossuth rádió Református istentisztelet közvetítése a debreceni református Nagytemplomból. Igét hirdet dr. Bölcskei Gusztáv püspök, a zsinat lelkészi elnöke (56') 12.05 / Duna Tv Élő egyház (26') 14.50 / Duna Tv A világorökség kincsei A chartres-i katedrális – Franciaország (német ismeretterjesztő sorozat, 1994) (15')</p>

Új nap – új kegyelem

Vasárnap

Lelkemet adom belétek, életre keltek, és letelepítetek benneteket a saját földetek. Akkor megtudjátok, hogy én vagyok az Úr. Ez 37,14 (Kol 2,12; Lk 5,1–11; 1Kor 1,18–25; Zsolt 114) Ezékiel a babiloni fogságból hazatérést ígér, de csak az után, hogy a nép az Úr Lelke által újjászületett. Az újjászületésnek még a számkivetés ideje alatt, a számkivetés helyén kell végbemennie. Az újjászületett népet Isten Lelke fogja ősei földjére visszavezetni. Az Újszövetség népeinek öröksége viszont nem a mulandó világban van, hanem az eljövendő örökkévalóban. Jézus keresztalála az ide vezető utat tette szabaddá előttünk. Ezékiel feltétele azonban számunkra is érvényes: előbb újjá kell születnünk Isten Lelke által. Még ebben az életben. Úgy, ahogy Jézus Nikodémust figyelmezteti: „...ha valaki nem születik újonnan, nem láthatja meg az Isten országát.” (Jn 3,3) És: „...ha valaki nem születik víztől és Lélektől, nem mehet be az Isten országába.” (Jn 3,5) Ahogy születni senki sem tud a saját elhatározásából, úgy újjászületni sem. Földi születésünk szüleink akaratából és közreműködésével történt. Az eljövendő örök életre a Szentlélek akaratából, az ő bennünk végzett munkájának eredményeként születhetünk újjá. Minden látszat ellenére Isten Lelke számára ez a mostani, bűnöktől terhelt, elesett életünk alkalmas rá, hogy újjáteremtő művét véghezvigye bennünk. Amikor megtörténik, megértjük, mit jelent, hogy Isten valóban Úr.

Hétfő

Ha valóban megnyertem jóindulatodat, ismertesd meg velem a te utadat, hadd tudjam meg tőled. 2Móz 33,13 (2Tim 2,19; Lk 6,12–19; Mt 4,18–22) Mózes itt nem útbaitagítást kér; azt szeretné megérteni, hogy az éppen zajló eseményekkel mi Isten célja. Elutasító választ kap. Be kell érnie azzal az ígérettel, hogy Isten jelen van a kellemetlen, érthetetlen eseményekben („Megnyugtat téged, ha az orcám megy veled?” – feleli az Úr), de Isten arcát Mózes nem láthatja, hanem csak „hátról” pillanthatja meg őt: csak utólag érti meg a folyamatban lévő események célját, amikor Isten befejezte cselekvését, és „elvonul”.

Kedd

Hallgassatok rám, konok szívűek, akik messze vagytok az igazságtól! Közel van igazságom, nincs már messze. És 46,12–13a (Mt 10,7; 1Móz 35,1–5,9–15; Mt 4,23–25) A következő versből kiderül: Isten a maga igaz voltát szabadító tettekben mutatja meg. „Közel van igazságom, nincs már messze, szabadításom nem késik.” Isten úgy tesz igazságot, hogy övét végül mindig kiszabadítja szorongatott helyzetükből.

Szerda

Uram, egyengessd előttem az utat! Zsolt 5,9 (Jn 10,4; Ez 2,3–8a; Mt 5,1–12) A zsolttáros nem a maga erejére, bölcsességére, ügyességére hagyatkozva akarja igazát bizonyítani az őt ért gonosz rágalommal szemben, hanem Istentől várja, hogy feltárja ellenségei vétkeit, és úgy intézi a dolgokat, hogy azok belebukjanak ellene szőtt fondorlatos terükbe.

Csütörtök

Igaz vagy, Uram, ha perlek is veled. Hadd beszéljek veled mégis az igazságszolgáltatóról! Jer 12,1 (Róm 9,21; ApCsel 15,4–12; Mt 5,13–20) Jeremiás a bennünket is gyakran foglalkoztató kérdéssel folytatja: „Miért szerencsés a bűnösök sorsa? Miért boldogulnak mind, akik csalárdul élnek?” (Jer 12,1b) Jeremiás tudja, hogy Isten ezt előbb-utóbb megelégedi, mégis sürgősen kérdezi: mikor tesz már végre igazságot? Isten válaszában nem a mikorra, hanem a hogyanra ad feleletet: az Úr úgy fog igazságot tenni, hogy amikor már tetőpontjára hág népe gonoszsága, megkönnyöri rajta, és – bár előbb keményen megbünteti – végül újjáteremti.

Péntek

Kinyújtotta szent karját az Úr minden nép szeme láttára. Meglátják majd az egész föld határán Istenünk szabadítását. És 52,10 (Ef 5,14; Lk 22,31–34; Mt 5,21–26) A próféta ezt a babiloni fogságból való szabadulásra érti. Ám Krisztus is „szent karját kinyújtva” szenvedte el az egész világ bűnéért a kínhalált, és az így szerzett szabadítás az egész földkerekségre kihat: minden nép meg fogja ismerni.

Szombat

Megtaláltok engem, ha kerestek, és teljes szívvel folyamodtok hozzám – így szól az Úr. Jer 29,13–14 (ApCsel 17,27; Fil 3,12–16; Mt 5,27–32) A próféta a babiloni fogságban élő népet vigasztalja így. Istent templomától távol, a számkivetés földjén, az idegen isteneiket tisztelő birodalom népei közé szétiszorva is megtalálhatják, ha igazán keresik, és teljes szívvel folyamodnak hozzá. Az Istennel való élő kapcsolat egyetlen feltétele a hit, amely szabad minden körülménytől.

■ VÉGHÉLYI ANTAL

Következő számunkban:

Akiknek az Útmutatót köszönhetjük...

Evangélikus Élet

A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ HETILAPJA

E-mail: evelet@lutheran.hu
EvÉlet on-line: www.evelet.hu
Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu

Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195. Szerkesztőségvezető: Boda Zsuzsa (zsuzsa.boda@lutheran.hu). Szerkesztőség titkár (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Vitális Judit (judit.vitalis@lutheran.hu).

Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu). Olvasószerkesztő: Dobsonyi Sándor (sando.dobsonyi@lutheran.hu). Korrektor: Huszár Mariann (mariann.huszar@lutheran.hu). Tervező-szerkesztő / EvÉlet on-line: Nagy Bence (bence.nagy@lutheran.hu). Főmunkatárs: Gazdag Zsuzsanna (zsuzsa.gazdag@lutheran.hu).

Rovatvezetők: Hafenschér Károly (kf) – Ige+hirdető (karoly.hafensch@lutheran.hu), Kendeh K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kendeh@lutheran.hu), Kóháti Dorottya – Új nap – új kegyelem (dora.kohati@lutheran.hu), Véghegyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghegyi@lutheran.hu).

Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK) INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu) 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228; 20/824-5518, fax: 1/486-1229. Felelős kiadó: Kendeh K. Péter (peter.kendeh@lutheran.hu).

Nyomdai előállítás: Grafika Press ZRt. 1101 Budapest, Monori út 1–3. Felelős vezető: Farkas Tamás vezérigazgató

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj beföldön negyed évre 2340 Ft, fél évre 4680 Ft, egy évre 9360 Ft, szomszédos országba egy évre 31 900 Ft (123 euró), egyéb külföldi országba egy évre 37 200 Ft (143 euró).

Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokot tudjuk az azt követő hónap elsejével törölni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság.

Beküldött kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő delutáni lapzárta kizárólag a hétfői eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetéseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.